

RAADSVORSTEL

13R.00265

Gemeente Woerden

13R.00265

Indiener: college van burgemeester en wethouders

Datum: 13 augustus 2013

Portefeuillehouder(s): Y. Koster

Portefeuille(s): Welzijn

Contactpersoon: A. van der Ploeg

Tel.nr.: 06-35113533 **E-mailadres:** ploeg.a@woerden.nl

Onderwerp: subsidie Thuishuis uit WMO-reserve

De raad besluit:

€ 36.000 uit de WMO-reserve te onttrekken als subsidie voor de coördinatie van de vrijwilligersondersteuning van het Thuisbezoekproject in de periode 2013-2015.

Inleiding:

De heer Ruijten, initiatiefnemer van het Thuishuisproject, heeft op 11 april 2013 de raad van de gemeente Woerden geïnformeerd over zijn plannen om een thuishuis in de gemeente Woerden te realiseren. De raadsleden geven aan positief te staan tegenover deze plannen. Vervolgens heeft de heer Ruijten op 13 mei 2013 een gesprek gevoerd met wethouder Koster en mevrouw Van der Ploeg, beleidsadviseur WMO. Wethouder Koster geeft aan dat er in de reguliere begroting 2013 geen ruimte is om de vrijwilligersondersteuning voor het thuisbezoekproject te bekostigen, maar dat zij desondanks aanraadt om een subsidieaanvraag in te dienen. Deze aanvraag is op 28 mei 2013 bij de gemeente Woerden binnen gekomen.

In Deurne is in 2012 het eerste Thuishuis geopend: een woonvoorziening voor kwetsbare ouderen die steun aan elkaar hebben en vooral met vrijwilligers het voeren van een huishouden en de zorg daarom heen voor elkaar krijgen. Het is een woonvoorziening voor 5-7 personen. Zij hebben een eigen woonruimte, met douche en toilet, maar er is ook een grote gemeenschappelijke ruimte, waar het alledaagse leven plaatsvindt.

De (voor het grootste gedeelte) informele zorg wordt geleverd door vrijwilligers. Deze worden aangestuurd door een vrijwilligerscoördinator die ook verantwoordelijk is voor het thuisbezoek van kwetsbare senioren in de (brede) omgeving van het thuishuis, het **Thuisbezoekproject**. Het doel is om voor deze mensen het (te kleine) netwerk weer te revitaliseren, zodat sociaal isolement wordt voorkomen. Het thuisbezoekproject loopt meestal voorafgaand aan de concrete realisatie van een Thuishuis.

De subsidieaanvraag van € 36.000 dient voor de aanstelling van de vrijwilligerscoördinator en geldt voor de periode 2013-2015 (€ 6.000 voor 2013, € 12.000 voor 2014 en € 18.000 voor 2015, gelet op de uitbouw van de werkzaamheden). De vrijwilligerscoördinator stuurt het thuisbezoekproject Woerdenbreed aan. Deze coördinator maakt potentiële inwoners van het Thuishuis enthousiast voor deze woonvorm, maar -nog belangrijker- bezoekt met getrainde vrijwilligers kwetsbare ouderen gemeentebreed.

Bevoegdheid:

Een onttrekking uit de (WMO-)reserve is een bevoegdheid van de raad. De hoogte van de WMO-reserve op 1 januari 2013 is € 1.282.117,00. Deze reserve is bedoeld voor uitgaven op het gebied van HH/PGB en als "spaarpot" voor de transitie WMO-AWBZ.

Het is een goede zaak om te experimenteren met andere vormen van ondersteuning binnen de Wmo en hier de reserve Wmo voor te gebruiken. Wellicht kan in de concrete aanloop van dit project gekeken worden naar een vorm van nieuwe vorm PGB. Inwoners, die gebruik willen maken van het thuishuis en de ondersteuning in de wijk ontvangen dan een "welzijns-PGB".

Beoogd effect:

Het realiseren van een vitaal thuishuis in de gemeente Woerden, met een actieve ondersteuning van vrijwilligers in en om het thuishuis d.m.v. het thuisbezoekproject.

Argumenten:

1. Het Thuisbezoekproject sluit aan bij de te bereiken maatschappelijke effecten geformuleerd in de prestatievelden 1, 4 en 6 van het Wmo- beleid 2012 – 2015 gemeente Woerden: Meedoen in een sterke samenleving.

Bij prestatieveld 1 gaat het om het bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid in de wijken en dorpen. Doel is de zelfredzaamheid en betrokkenheid van inwoners op hun buurten en wijken te optimaliseren en te werken aan een woon- en leefomgeving waar men zo lang als mogelijk zelfstandig kan blijven wonen. Voor dit laatste zijn welzijn- en zorgvoorzieningen als het Thuishuis essentieel.

Prestatieveld 4 heeft betrekking op het ondersteunen van mantelzorg en vrijwilligers. Het Thuisbezoek- en thuishuisproject is geheel gebaseerd op vrijwillige inzet en is sluit daarmee aan op de doelstellingen van dit prestatieveld.

Prestatieveld 6 tenslotte zet in op het organiseren van voorzieningen voor de Wmo- doelgroep met het oog op het zelfstandig functioneren en het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer. Het Thuisbezoek- / thuishuisproject is bij uitstek een voorziening die bijdraagt aan het behouden van de eigen regie en het bevorderen van het zelfstandig functioneren van de betrokkenen.

2. De aangevraagde subsidie is belangrijk om het thuisbezoekproject tot een succes te maken.

De subsidieaanvraag van € 36.000 dient voor de aanstelling van de vrijwilligerscoördinator en geldt voor de periode 2013-2015 (€ 6.000 voor 2013, € 12.000 voor 2014 en € 18.000 voor 2015, gelet op de uitbouw van de werkzaamheden. Het thuishuis wordt vooral gerund door vrijwilligers. Deze worden aangestuurd door een vrijwilligerscoördinator die vooral ook verantwoordelijk is voor het Thuisbezoek van kwetsbare senioren in de omgeving van het thuishuis. Het doel is om voor deze mensen het (te kleine) netwerk weer te revitaliseren, zodat sociaal isolement wordt voorkomen. Het thuisbezoekproject loopt meestal voorafgaand aan de concrete realisatie van een Thuishuis.

3. Er is mogelijk cofinanciering.

Het Fonds Sluyterman van Loo overweegt een donatie ten behoeve van het thuisbezoekproject. Deze organisatie doet dit echter op voorwaarde dat de gemeente Woerden een definitieve beslissing heeft genomen over een bijdrage. De begrote verhouding tussen gemeentelijke bijdrage en cofinanciering is € 36.000 gemeentelijke subsidie en bijna € 30.000 cofinanciering uit lokale en landelijke fondsen.

4. Er is samenwerking met maatschappelijke partners.

Het stichtingsbestuur van het Thuishuisproject heeft samenwerking gezocht met de gemeente Woerden (oa voor huisvesting), Welzijn Woerden, Rabobank en particuliere financierders, de Woningbouwcorporatie. Voor het thuisbezoekproject en de wijkactiviteiten vanuit het Thuishuis is samenwerking met Welzijn Woerden een gemeentelijke voorwaarde.

5. Vanaf 2016 is het niet de bedoeling om nog subsidie te geven.

De gemeente Woerden ziet de subsidie van € 36.000 als een opstartsubsidie voor de vrijwilligersondersteuning van het thuishuis en in de wijk van het thuishuis. Vanaf 2016 is het de bedoeling dat dit project met eigen financiering draait.

Kanttekeningen:

Het bestuur van het Thuishuisproject is op dit moment nog druk bezig om een geschikte locatie te vinden in de gemeente Woerden. Hiervoor zijn al meerdere locaties bekeken en besproken met diverse partners. De subsidie voor het thuisbezoekproject is echter, uit het oogpunt van bv. eenzaamheidsbestrijding, ook van bijzondere waarde voor kwetsbare ouderen, zonder dat er op redelijk korte termijn een locatie gevonden wordt. Het bestuur van het Thuishuisproject doet er daarbij alles aan om zo spoedig mogelijk een locatie te gaan verbouwen tot thuishuis.

Wanneer uiteindelijk blijkt dat de cofinanciering voor het thuisbezoekproject niet rond komt, ontstaat een nieuwe situatie en wordt uw raad nader geïnformeerd.

De eventuele verbouwingskosten komen niet voor rekening van de gemeente Woerden.

Financiën:

De hoogte van de WMO-reserve op 1 januari 2013 is € 1.282.117,00. Dit is ruim voldoende om de gevraagde subsidie van € 36.000 te bekostigen.

Uitvoering:

Subsidie beschikking opstellen.

Communicatie:

Wanneer het thuishuis opent, zal hier de nodige communicatie over plaatsvinden. Het bestuur van het thuishuisproject heeft al eigen communicatiemiddelen ingezet.

Samenhang met eerdere besluitvorming:

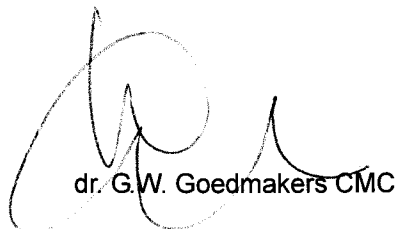
n.v.t.

Bijlagen:

1. Subsidieaanvraag bijdrage kosten vrijwilligerscoördinator Thuishuisproject Woerden (13.019970, brief van 28 mei 2013), met daarin:
 - Uittreksel KvK
 - Beleidsplan 2013-2015
 - Begroting 2013-2015
 2. Bijlage bij subsidieaanvraag: Analyse maatschappelijk rendement Thuishuis (13.024213)
 3. BenW voorstel 13A.00673.
-

De indiener:

de secretaris

dr. G.W. Goedmakers CMC

de burgemeester

V.J.H. Molkenboer

Van: Ploeg, Anniek van der
Verzonden: dinsdag 28 mei 2013 08:45
Aan: Stadhuis
Onderwerp: FW: Thuishuis Woerden - aanvraag gemeente Woerden
Bijlagen: inline.txt; Thuishuisproject Woerden Begroting 2013-2015 (09-05-2013) pagina2van2.pdf; Thuishuisproject Woerden Begroting 2013-2015 (09-05-2013) pagina1van2.pdf; Microsoft Word - BELEIDSPLAN STICHTING WOERDEN_9 mei 2013F_.pdf; Microsoft Word - KvK - Stichting Thuishuis Woerden_2013_.pdf; 121031 analyse maatschappelijk rendement thuishuis.pdf; brief subsidie Gemeente Woerden.pdf (13-024213)

Urgentie: Hoog

Beste collega's.

Willen jullie deze mail ajb inboeken en op mijn naam zetten?

Met vriendelijke groet,

Anniek van der Ploeg

beleidsadviseur WMO gemeenten Woerden en Oudewater
afdeling Samenleving
tel. 06-35113533

(op ma, di of wo, do van 9-14.30 uur)

19970
A.v.d.Ploeg 28 MEI 2013

Gemeente Woerden 13.019970

Registratiedatum: 29/05/2013
Behandelend afdeling
Afgehandeld door/op:

Gemeente Woerden, Postbus 45, 3440 AA Woerden, 14-0348

Van: Jan Ruyten
Verzonden: maandag 27 mei 2013 17:31
Aan: Ploeg, Anniek van der
CC: Koster, Yolan
Onderwerp: FW: Thuishuis Woerden - aanvraag gemeente Woerden
Urgentie: Hoog

Beste Anniek van der Ploeg,

Hierbij de formele aanvraag **bijdrage kosten ten behoeve van het Thuishuisproject Woerden.**

Hartelijke groeten, Jan Ruyten (06-10967746)
Voorzitter Stichting Thuishuis Woerden
<http://www.thuishuiswoerden.nl>

Van: Jan Ruyten [<mailto:JanRuyten@xs4all.nl>]
Verzonden: vrijdag 24 mei 2013 15:38
Aan: Yolan Koster
Onderwerp: Thuishuis Woerden - aanvraag gemeente Woerden
Urgentie: Hoog

Geachte Wethouder mw. Koster, beste Yolán,

In navolging van ons prettige gesprek, d.d. 13 mei jl. en mede op uw verzoek stuur ik u hierbij de **aanvraag: bijdrage kosten ten behoeve van het Thuishuisproject Woerden**.

In lijn met het beleid van de gemeente Woerden, is deze aanvraag bij deze in zijn geheel digitaal bij u aangeleverd.

Zoals u uit de bijgaande documenten kunt opmaken is de Stichting Thuishuis Woerden voortvarend in de slag om het Thuishuisproject te helpen realiseren, en wij streven er na dat het eerste Thuishuis in onze gemeente binnen afzienbare tijd open zal kunnen gaan!

Wij hopen dat het u lukt om het alom geuite enthousiasme en brede draagvlak voor het Thuishuisproject nu ook om te zetten in de benodigde financiële ondersteuning vanuit het stadsbestuur, om voor onze kwetsbare oudere medeburgers een nieuw perspectief te kunnen bieden.

In afwachting en hoop op een gunstige beslissing uwerzijds,
namens het bestuur van de Stichting Thuishuis Woerden,

Hartelijke groeten, *Jan Ruyten (06-10967746)*
Voorzitter Stichting Thuishuis Woerden
<http://www.thuishuiswoerden.nl>

Stichting Thuishuis Woerden
Postadres: De Hild 9, 3471 EV Kamerik
E-mail: info@thuishuiswoerden.nl

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
t.a.v. Wethouder Yolan Koster
Postbus 45, 3440 AA Woerden

Kamerik: 24 mei 2013

Betreft : aanvraag bijdrage kosten vrijwilligerscoördinator Thuishuisproject Woerden.

'Laat niemand in eenzaamheid wonen!'

Geachte mevrouw Koster,

Op uitnodiging van de gemeenteraad van Woerden heeft Stichting Thuishuis Woerden op 11 april jl. een presentatie verzorgd over het Thuishuisproject en bij die gelegenheid heeft u ons uitgenodigd voor een vervolgesprek, wat heeft plaatsgevonden op 13 mei jl.

Graag doen wij –mede op advies van de gemeenteraad van Woerden- hierbij een aanvraag voor een startsubsidie voor het burgerinitiatief: het **Thuishuisproject Woerden**. Een **Thuishuis** betreft een (unieke) kleinschalige woonvorm voor alleenstaande kwetsbare ouderen met een smalle beurs, die niet alleen willen wonen en/of dreigen te vereenzamen. Het project wordt 'gerund' door vrijwilligers (ondersteund door professionals). Vrijwilligers zijn ook actief in wijk en buurt in de vorm van **Thuisbezoeken**, in het kader van eenzaamheidsbestrijding (zie verder: Preambule in bijlage).

Samen met een aantal betrokken inwoners, hebben wij het initiatief genomen om een Thuishuisproject te realiseren in Woerden. Als ontwikkelaar van het Thuishuisconcept, werkt mede ondertekenaar Jan Ruyten normaliter als professional aan de implementatie van dit concept in Nederland. In Deurne is in 2012 het eerste Thuishuis geopend, en eind van dit jaar zal dat in Amstelveen het geval zijn. Vervolgens staan er Thuishuizen gepland in Harderwijk en Nijmegen en zijn op nog zeven andere plaatsen in Nederland Thuishuisprojecten in ontwikkeling¹. Door de huidige economische situatie zijn de benodigde ontwikkelkosten ten behoeve van een Thuishuisproject voor een woningcorporatie op dit moment moeilijk haalbaar. Om die reden heeft Jan Ruyten besloten om op vrijwillige basis en met andere vrijwilligers een Thuishuisproject op te zetten in zijn eigen woonplaats Woerden. Dit op dezelfde wijze zoals hij in het verleden de vrijwilligersprojecten het Hospicehuis, het Inloophuis en De 24-uur van Woerden heeft opgezet. Het gaat ons aan het hart dat binnen onze gemeente Woerden bijna 1 op de 2 ouderen (65+) melding maakt van eenzaamheidsgevoelens. De eenzame (alleenstaande) oudere behoort tot de kwetsbare doelgroepen waar Stichting Thuishuis Woerden zich in haar doelstelling met name op richt.

Het is bekend dat de gemeente Woerden integratie wil bereiken door te bevorderen dat mensen zich inzetten voor elkaar en voor de buurt/wijk waarin ze wonen. Daarbij wil de gemeente projecten stimuleren waarin wonen, zorg en welzijn voor deze doelgroep meer en beter geïntegreerd zijn en die werken vanuit het paradigma "de professionele zorg- en dienstverlening is ondersteunend aan de mantelzorger/vrijwilliger".

Stichting Thuishuis Woerden wil nu aan de slag. We zijn enthousiast over het concept van het Thuishuisproject en zien de meerwaarde voor Woerden. Als eerste hebben we een begroting opgesteld (zie bijlage) gebaseerd op de ervaringen van Thuis in Welzijn in vier andere gemeenten in Nederland. Nog dit jaar wil onze Stichting een (betaalde) coördinator aanstellen en de eerste groep vrijwilligers werven en opleiden.

¹ -Thuishuisfilm, 'Oud worden doe je liever niet alleen' en via deze link te bekijken: <http://www.thuisinwelzijn.nl/volscherm.html> (ca 9 min.)
-Thuishuisproject voor ouderen met dementie, 'De Wondere Wereld van Dementie' en via deze link te bekijken: www.dementiefilm.nl (ca. 17 min.) of via de website www.thuisinwelzijn.nl als je klikt op de betreffende CD en/of DVD-hoes.

Zoals blijkt uit de begroting 2013/2015 is de vergoeding van de coördinator(en) de belangrijkste kostenpost in onze exploitatie. In onze gesprekken hebben wij daarom aangegeven dat in de eerste drie jaar een subsidie van € 12.000,- per jaar van uw gemeente een goede basis zou vormen voor de noodzakelijke continuïteit van dit breed gedragen initiatief. Wij verwachten dat (maximaal) binnen drie jaar dit Wmo-proof project onderdeel zal uitmaken van het regulier welzijnswerk c.q. welzijnsbudget in de gemeente Woerden.

Wij weten als Stichtingsbestuur dat de gemeenteraad en het college het Thuishuisproject een zeer warm hart toedraagt en dat u gelooft in het maatschappelijk en financieel rendement dat dit project zal opleveren. We begrijpen dat in de gesprekken tussen u en uw ambtenaren uitvoerig is gesproken over de meerwaarde die het Thuishuisproject biedt voor (de partijen in) de maatschappij. Kosten kunnen gereduceerd worden omdat de benodigde hulp efficiënter georganiseerd wordt. Ook zal het bevorderen van welzijn leiden tot vermindering van aanspraken op gezondheidszorg. Dit aspect wordt steeds actueler in het licht van de huidige Wmo ontwikkelingen en de aankomende overheveling van AWBZ-taken. Te denken valt daarbij immers aan vraagstukken met betrekking tot het voorkómen van zorgvragen en het versterken van actief burgerschap binnen de gemeente Woerden. Ook heeft u gesproken over de invloed van het Thuishuisproject op de 'kwaliteit van leven' van bewoners en voor de waarde ervan voor de betrokken vrijwilligers.

Om dit rendement waar te maken, moeten we nu aan het werk. Immers alleen door het project uit te gaan voeren, kunnen we het rendement laten zien en daarmee zorgen dat we na de periode van drie jaar zelfstandig verder kunnen werken aan projecten in andere dorpskernen en wijken in de gemeente Woerden.

Dat gaan we als Woerdense stichting overigens niet alleen doen. Onze stichting wordt lid van de Landelijke Vereniging van Stichtingen Thuishuis [plaatsnaam]. Het secretariaat van deze Landelijke Vereniging wordt gevoerd door Stichting Thuis in Welzijn. Zij hebben hun sporen landelijk al verdiend. Het Thuishuisproject heeft sinds 2011 de experimentstatus van Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting (SEV, inmiddels opgegaan in Platform31) en ook het Ministerie BZK is in gesprek met hen. Binnenkort start een evaluatieonderzoek met het oog op aantonen van het maatschappelijk rendement dat al in een eerder rapport beschreven is². De Gemeente Woerden neemt dus met de ondersteuning van dit project in Woerden niet alleen verantwoordelijkheid voor de eigen dorpskernen en wijk(en), maar zorgt indirect ook voor een landelijke transitie naar een betere, geïntegreerde, beleidsuitvoering van zorg, welzijn en wonen voor onze doelgroep.

De kosten gaan voor de baat uit. Wij willen graag aan het werk. De ambitie van onze stichting en de beleidslijnen van uw gemeente (zoals in de tweede alinea beschreven) lopen parallel. We vertrouwen daarom op uw welwillende medewerking middels een toezegging op de gevraagde financiële bijdrage. Wij zijn graag bereid om met u aanvullend in gesprek te gaan over onze 'drive' voor het Thuishuisproject en waarom we hier onze schouders onder willen zetten.

Jan Ruyten
Voorzitter

Chris Schalkwijk
Penningmeester

Bijlagen: - Uittreksel KvK
- Beleidsplan 2013-2015
- Begroting 2013-2015

² Recent is een maatschappelijk rendementsanalyse uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de SEV (Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting/Platform 31 –BZK). Daarin staat te lezen dat een (regulier) Thuishuisproject bij een conservatief scenario 45%, en een realistisch scenario 144%, rendement oplevert; besparingen op met name Wmo-kosten Zorg & Welzijn
http://www.sev.nl/publicaties/publicatie.asp?code_pblc=1149

Uittreksel Handelsregister Kamer van Koophandel

KvK-nummer 30266068

Deze inschrijving valt onder beheer van Kamer van Koophandel Midden-Nederland

Pagina 1 (van 2)

Rechtspersoon

RSIN
Rechtsvorm
Statutaire naam
Statutaire zetel
Bezoekadres
Telefoonnummers

821004906
Stichting
Stichting Thuishuis Woerden
gemeente Woerden
de Hild 9, 3471EV Kamerik
0610967746
0348401539

Eerste inschrijving handelsregister
Datum akte van oprichting
Activiteiten

14-07-2008
08-07-2009
SBI-code: 88102 - Welzijnswerk voor ouderen
Het bieden van aandacht, nabijheid, het 'er zijn' aan mensen die niet alleen willen zijn, dreigen te vereenzamen, zich alleen voelen, niet alleen willen wonen in de gemeente Woerden; het opzetten/begeleiden/ ondersteunen van een woonconcept, ook wel te noemen: "het Thuishuis", voor alleenstaande ouderen die vereenzamen, door het bieden van een woon- en leefklimaat, het behouden/ bevorderen van de zelfredzaamheid, gebruik maken van de activiteiten van vrijwilligers van het Thuishuis om alleenstaanden te betrekken bij activiteiten

Bestuurders

Naam
Geboortedatum en -plaats
Datum in functie
Titel
Bevoegdheid

Ruyten, Johannes Maria
04-04-1956, Venray
09-04-2013 (datum registratie: 10-04-2013)
Voorzitter
Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)

Naam
Geboortedatum en -plaats
Datum in functie
Bevoegdheid

Glimmerveen, Elsje
14-06-1952, Loosdrecht
09-04-2013 (datum registratie: 10-04-2013)
Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)

Naam
Geboortedatum en -plaats
Datum in functie
Titel
Bevoegdheid

Schalkwijk, Christianus
10-12-1952, Kamerik
09-04-2013 (datum registratie: 10-04-2013)
Penningmeester
Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)

Naam
Geboortedatum en -plaats
Datum in functie
Titel
Bevoegdheid

Ruyten - Bakker, Gerarda Johanna Maria
11-04-1954, Kamerik
09-04-2013 (datum registratie: 10-04-2013)
Secretaris
Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)

Een **gewaarmerkt** uittreksel is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. Een **papiern** gewaarmerkt uittreksel is ondertekend, voorzien van een microtekst en uv-logo gedrukt op 'optisch dood' papier. Een **digitaal** gewaarmerkt uittreksel is ondertekend met een verifieerbare digitale handtekening.

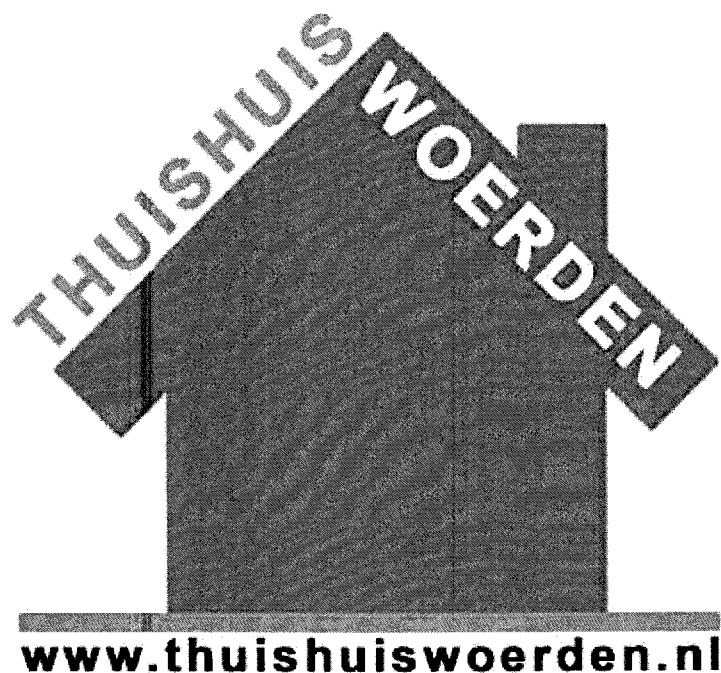
Uittreksel Handelsregister Kamer van Koophandel

KvK-nummer 30266068

Pagina 2 (van 2)

Utrecht, 10-04-2013. Uittreksel is vervaardigd om 13.34 uur.
Voor uittreksel

drs H.C.W.M. Jooren, Dir. Voorlichting & Registratie

BELEIDSPLAN 2013 - 2015

STICHTING THUISHUIS WOERDEN.

Woerden, 9 mei 2013

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Wat is een Thuishuisproject?	4
2.1	Doelstelling Thuishuisproject.....	4
2.2	Kenmerken Thuishuisproject	4
2.3	Doelgroep Thuishuisproject.....	4
2.4	Samenstelling bewonersgroep	5
2.5	Uitgangspunten	5
2.6	Vrijwilligersorganisatie en integratie in de lokale gemeenschap.....	6
2.7	Verwachte resultaten.....	7
3	Laat niemand in eenzaamheid wonen in Woerden	8
3.1	Eenzaamheid	8
3.2	Visie	8
3.3	Aanleiding in Woerden	9
3.4	Betekent Thuishuisproject een aanvulling?.....	10
4	Organisatievorm	11
4.1	Juridische structuur	11
4.2	Vrijwilligersorganisatie.....	11
4.3	Het Organogram	12
4.4	Convenant Woningcorporatie/Huisvester.....	12
4.5	Comité van Aanbeveling.....	12
5	Kwaliteit	13
5.1	Algemeen.....	13
5.2	Kwaliteit van de bejegening, de sfeer en passende omgeving.....	13
5.3	Thuisbezoek.....	13
5.4	Gewenste inrichting van het Thuishuis	14
5.5	Activiteiten	14
5.6	Opleiding & training.....	14
5.7	Aansprakelijkheid en klachtenregeling.....	14
6	Beleidspunten 2013 - 2015	15
6.1	De ontwikkeling in de eerstkomende eerste jaren.....	15
6.2	De toekomst van deze vrijwilligersorganisatie	15
6.3	Thuisbezoek, prima als eerste aanzet.....	15
6.4	Communicatie en Publiciteit	15
6.5	Samenwerkingspartners (Klankbordgroep).....	15
6.6	Fondsen	15
7	Financiële gegevens	16
7.1	Opbrengsten	16
7.2	Kosten	16
7.3	Investeringen	16

BELEIDSPLAN THUISHUISPROJECT WOERDEN

1. Inleiding

In Woerden zijn tal van organisaties en instellingen actief bij het uitvoeren van (preventie) activiteiten in de ouderenzorg en op het gebied van eenzaamheid: Thuisbezoeken, vrijwilligerswerk en een divers aanbod c.q. activiteiten gericht op deze doelgroep. Met betrekking tot de specifieke aandacht voor eenzaamheid is het aanbod bescheiden, versnipperd en ontbreekt samenhang.

Het Thuishuisproject past binnen structureel gemeentelijk Wmo beleid (voor ouderen); het initieert en bevordert ontmoetingsfuncties en sociale netwerken als verbindend project; het biedt gerichte aandacht aan verminderen en voorkomen van sociaal isolement; de praktijk toont aan dat zich vaak nieuwe vrijwilligers melden (veelal met zorgachtergrond), die middels aanvullende scholing zouden kunnen doorstromen naar de zorg. Ook de verbinding tussen woningbouwcorporatie en individuele inwoners (kwetsbare ouderen) die middels het Thuishuisproject tot stand komt, is een (nieuwe en aanvullende) uitbreiding van integratie van netwerken binnen de wijk (in relatie tot de bestaande reguliere welzijnsorganisaties en/of zorginstellingen).

In reflectie op de gemeentelijke ambitie is thans de indruk dat er nog veel te doen is. Specifieke aandacht op eenzaamheid/sociaal isolement, óók binnen bestaande programma's is nog veelal weinig herkenbaar. Diverse organisaties bieden stuk voor stuk geplande activiteiten aan. Daar stagneert het echter. Veel ouderen die al in een sociaal isolement zitten worden ten eerste niet bereikt en zijn zelf niet meer in staat daar actief uit te stappen. Vaak hebben zij geen contact meer met hun kinderen en kunnen zij op niemand een beroep doen voor praktische of emotionele steun. Dit brengt gevoelens van eenzaamheid en schaamte met zich mee, waardoor de drempel om deel te nemen aan sociale activiteiten voor hen nog hoger wordt. Hoe langer het isolement duurt, hoe moeilijker het wordt om deze situatie te doorbreken. Het ontbreekt de ouderen aan zelfvertrouwen, sociale vaardigheden en probleemoplossend vermogen om hiermee om te gaan. Doordat zij zich steeds verder uit de samenleving terugtrekken, blijven hun problemen relatief onzichtbaar en daardoor moeilijk op te lossen¹.

Het Thuishuisproject is een project van betrokken burgers uit Woerden, georganiseerd in een vrijwilligersorganisatie en gericht op samenwerking vanuit haar visie en uitgangspunten, zoals hiervoor in dit beleidsplan beschreven. Het project is gericht op de behoefteonderkenning van de alleenstaande oudere, en stimuleert diens zelfredzaamheid. Daarbij zijn de betrokken vrijwilligers goed op de hoogte van de sociale kaart van Woerden en de reeds operationele activiteiten - en/of ondersteunende mogelijkheden voor ouderen. Het project wil verbinden en kan derhalve een bijdrage leveren om verdere samenwerking van een positieve impuls te voorzien, door aan te sluiten bij reeds gestarte activiteiten, en in nauwe afstemming haar activiteiten verder ontwikkelen, gericht op het – gezamenlijk - terugdringen en voorkomen van de eenzaamheid binnen de gemeente Woerden!

¹ Machielsen in: Op verhaal komen. Ondersteuning bij zingeving- en levensvragen aan ouderen in Rotterdam, Diana van Dijk, Laura Hoekstra en Hugo Klaus, juli 2010

2. Wat is een “Thuishuisproject”?²

2.1 Doelstelling Thuishuisproject

Doel van het Thuishuisproject is: *Het bieden van een woon- en leefklimaat aan alleenstaande ouderen, die niet alleen willen wonen en/of dreigen te vereenzamen, in de vorm van een Thuishuis, dat de eigen huiselijke situatie voor de ouderen zo dicht mogelijk benadert, waarbij de wensen en behoeften van de ouderen centraal staan evenals het behouden of bevorderen van hun zelfredzaamheid. Daarnaast zullen voor zelfstandig wonende ouderen, vanuit identieke visie en methodiek, Thuisbezoeken worden georganiseerd in de betreffende woonkern.*

2.2 Kenmerken Thuishuisproject

Het **Thuishuis** is een gewoon huis in de straat waar circa 5 tot 7 personen met elkaar onder één dak wonen. De bewoners, mannen/vrouwen (60+) hebben er elk hun eigen woonruimte (circa 40 m²) die bestaat uit een woonkamer een slaapkamer en een badkamer/toilet. Zij richten deze ruimte naar eigen smaak en behoefte in. Met elkaar delen de bewoners een keuken, woonkamer, een hobbyruimte, een logeerkamer en bij voorkeur een tuin (leefruimte circa 80 m² per persoon). Het huis staat in de wijk/buurt waaruit de bewoners van het Thuishuis afkomstig zijn. Het huis ligt op een centrale plek in deze woonkern en in de nabijheid van belangrijke voorzieningen als winkels, openbaar vervoer, gezondheidscentrum, kerk/moskee, etc. Bij of in de directe nabijheid van het huis is een parkeervoorziening.

Het **Thuisbezoek** vindt plaats bij alleenstaande ouderen thuis, die (nog) niet willen verhuizen naar een Thuishuis. Het doel is om het (te kleine) netwerk van deze ouderen weer te revitaliseren en uit te breiden, opdat sociaal isolement wordt voorkomen.

Het Thuishuisproject wordt georganiseerd door vrijwilligers die de ouderen -indien nodig- dagelijks ondersteuning en begeleiding kunnen bieden. Hoe groot de daadwerkelijke behoefte aan ondersteuning en begeleiding is, zal sterk afhangen van de bewonersgroep c.q. individuele wensen van de oudere. De vrijwilligers sluiten met hun aanbod aan op de wensen en behoeften van de ouderen en richten zich op het behouden of het bevorderen van hun zelfredzaamheid. Naast praktische en emotionele ondersteuning stimuleren de vrijwilligers de deelname van ouderen aan sociale activiteiten en vrijetijdsactiviteiten en hun participatie in de wijk. Zo kan een vrijwilliger de oudere begeleiden bij een bezoek aan het ziekenhuis, luisteren naar zijn verhaal, stimuleren dat er huishoudelijke taken verricht worden, meegeholpen wordt aan het onderhouden van de tuin, bevorderen dat ouderen gezamenlijk koffie- en theedrinken en maaltijden gebruiken, en stimuleren dat deze deelnemen aan activiteiten zoals kaarten, scrabbelen, bezoek aan theater, bioscoop, etc. Het is aan de oudere of ze al dan niet aan een activiteit deelnemen. De behoefte aan privacy van ouderen wordt te allen tijde gerespecteerd.

In het Thuishuis kunnen de ouderen hun laatste levensfase doorbrengen. Het uitgangspunt is dat de bewoners voor de laatste maal zijn verhuisd en dus blijven wonen in het Thuishuis.

2.3 Doelgroep Thuishuisproject

De doelgroep van het Thuishuis wordt gevormd door alleenstaande ouderen, mannen/vrouwen, die niet alleen willen wonen en/of dreigen te vereenzamen. Mensen die onvoldoende zelf in staat zijn om emotioneel, organisatorisch en financieel hun alleen zijn of

² Thuishuisfilm, ‘Oud worden doe je liever niet alleen’ en via deze link te bekijken: <http://www.thuisinwelzijn.nl/volscherm.html> (ca 9 min.); Thuishuisproject voor ouderen met dementie, ‘De Wondere Wereld van Dementie’ en via deze link te bekijken: www.dementiefilm.nl (ca. 17 min.) of via de website www.thuisinwelzijn.nl als je klikt op de betreffende DVD-hoes.

(dreigende) eenzaamheid te doorbreken of hun eigen sociale netwerken te ontwikkelen. De volgende criteria zijn geformuleerd naar aanleiding van gegevens over eenzaamheid en risicofactoren:

- Leeftijd: 60+ (eenzaamheid komt immers vaker voor onder ouderen), 55+ in geval van migrante ouderen.
- Gezinssituatie: alleenstaand (alleenstaanden zijn ruim twee keer zo vaak eenzaam).
- Inkomen: minder kapitaalkrachtigen met een beneden modaal inkomen. (mensen met een inkomen beneden modaal voelen zich gemiddeld drie keer zo vaak -zeer- eenzaam als mensen met een inkomen boven modaal).
- Beperkingen: hiervoor geldt het uitgangspunt "Wat *thuis* kan, kan zeker ook in het *Thuishuis*" (naarmate mensen meer lichamelijke aandoeningen hebben, zijn zij vaker -zeer- eenzaam).

Deze criteria dienen als richtlijn en zullen in de praktijk niet rigide gehanteerd worden.

2.4 Samenstelling bewonersgroep

Voor een aangenaam woon- en leefklimaat is het van belang dat de bewoners van het Thuishuis met elkaar willen en kunnen wonen. Dit impliceert dat de bewoners een essentiële rol hebben in het kiezen van hun medebewoners. In het werving- en selectieproces dient veel aandacht te zijn voor de wensen en behoeften van de toekomstige bewoners met betrekking tot het wonen en leven in het Thuishuis. De vraag is telkens "kunnen we de wensen en behoeften van deze bewoner realiseren en hoe verhouden deze zich tot de wensen en behoeften van de andere bewoners". Ouder worden betekent niet alleen afname van fysieke capaciteiten, maar ook persoonlijke ontwikkeling en groeiende competentie. Mensen worden unieker en complexer met de jaren. Met dit gegeven dient bij de samenstelling van de bewonersgroep terdege rekening te worden gehouden. Om te garanderen dat het Thuishuis bewoond wordt door de juiste doelgroep, wordt in nauwe afstemming met de betrokken woningcorporatie/huisvester een zorgvuldig toewijzingsbeleid opgesteld, waarbinnen de uiteindelijke selectie de verantwoordelijkheid is van de vrijwilligersorganisatie. Naast de bewoners speelt deze vrijwilligerscoördinator een sleutelrol in de selectieprocedure en kan zich daarbij laten ondersteunen c.q. informeren door betrokken familie en/of mantelzorg, en externe deskundigen als bijvoorbeeld een huisarts, maatschappelijk werker, ouderenadviseur of betrokken wijkverpleegkundige. Voor de samenstelling van de eerste groep bewoners zal gebruik gemaakt worden van een specifieke methodiek, die in ca. 7 bijeenkomsten met potentiële bewoners, richtinggevende input oplevert voor de gewenste samenstelling.

2.5 Uitgangspunten

De belangrijkste uitgangspunten van het Thuishuisproject zijn:

- Het Thuishuisproject wordt 'gerund' door vrijwilligers en de professionele zorg- en dienstverleners zijn ondersteunend aan deze vrijwilligers.
- Vrijwilligers krijgen, voordat zij aan het Thuishuisproject deelnemen, een opleiding.
- In de ondersteuning en begeleiding die de vrijwilligers bieden, staan de wensen en behoeften van de ouderen centraal.
- De ondersteuning en begeleiding richt zich op het zoveel mogelijk behouden of bevorderen van de eigen regie en zelfredzaamheid van de ouderen.
- De ouderen bepalen zelf of, en in welke mate, ze behoefte hebben aan ondersteuning en begeleiding van de vrijwilligers.
- De behoefte aan privacy van de ouderen wordt gerespecteerd.
- Thuisbezoeken vinden plaats in de woonkern waar het Thuishuis is gesitueerd.
- Het Thuishuis is kleinschalig, er wonen circa 5 tot maximaal 7 alleenstaande ouderen.
- De bewoners van het Thuishuis spelen een sleutelrol in keuze medebewoners.

- Het Thuishuis staat in de wijk/buurt waar de ouderen uit afkomstig zijn.
- Het Thuishuis voldoet aan de eisen van levensloopbestendige ouderenhuisvesting.
- Het Thuishuisproject is geïntegreerd en geworteld in de wijk waar het staat, en maakt onderdeel uit van het netwerk wonen-zorg-welzijn.

2.6 Vrijwilligersorganisatie en integratie in de lokale gemeenschap³

Aan het Thuishuisproject is een vrijwilligersorganisatie verbonden die vrijwilligers inzet ter ondersteuning en begeleiding van de ouderen van het Thuishuis en van de zelfstandig wonende ouderen in de wijk, die moeite hebben met alleen wonen. In het laatste geval spreekt men van "outreaching werken" in de vorm van het Thuisbezoek. Deze vrijwilligersorganisatie bestaat uit een bestuur, een betaalde vrijwilligerscoördinator en vrijwilligers.

Functie	Omschrijving
Bestuur	Het bestuur bestaat uit circa vijf bestuursleden: een voorzitter, een secretaris, een penningmeester (bij voorkeur een accountant) en twee algemene bestuursleden. De bestuursleden zijn bij voorkeur afkomstig uit de woonkern waar het Thuishuis is gevestigd.
Betaalde vrijwilligerscoördinator ⁴	De betaalde vrijwilligerscoördinator is eindverantwoordelijk voor het reilen en zeilen in het Thuishuis. De belangrijkste taken betreffen: <ul style="list-style-type: none"> – het in overleg met de ouderen van het Thuishuis werven en selecteren van nieuwe bewoners, en het bijhouden van een eventuele wachtlijst hiervoor; – het zorgdragen voor een prettig woon- en leefklimaat en een soepel verloop van de dagelijkse gang van zaken in het Thuishuis; – coördineren van de Thuisbezoeken bij ouderen in de betreffende woonkern; – het werven, selecteren en scholen van vrijwilligers, – het regelen van de inzet van vrijwilligers, en begeleiding vrijwilligers – administratieve afhandeling van zaken – het leggen en onderhouden van externe contacten.
Vrijwilligers	In de beginfase van het Thuishuis wordt gedacht aan de inzet van circa 8 tot 12 vrijwilligers, gemiddeld 2 dagdelen per 3 weken beschikbaar, die van meet af aan ook outreachend in de buurt actief ingezet kunnen worden. Vrijwilligers kunnen verschillende rollen vervullen, waaronder gastvrouw/gastheer, activiteitenbegeleider, etc..
Integratie in de lokale gemeenschap	Om de integratie van het Thuishuis in de lokale gemeenschap te bevorderen, zijn er de volgende mogelijkheden: <ul style="list-style-type: none"> – Comité van Aanbeveling: het comité bestaat uit een aantal gezichtsbepalende mensen uit de gemeenschap die zich achter het concept scharen. Het Comité van Aanbeveling geeft herkenbaarheid aan het Thuishuis en kan andere bewoners van de buurt over de streep trekken om hun steentje - in financiële of praktische zin - bij te dragen. – Vereniging of stichting "Vrienden van het Thuishuis": de vereniging/stichting richt haar activiteiten op het werven van leden/donateurs en sponsors waardoor én een financiële reserve kan worden opgebouwd én een stevige binding met de directe omgeving wordt gelegd. – Publiciteit: krantenartikelen, een (lokale) radio- en /of tv-uitzending, lezingen, etc. geven bekendheid aan het initiatief, zetten de buurt in een positief daglicht en kunnen een actieve bijdrage van bewoners aan hun buurt stimuleren.

³ Informatie in deze paragraaf is voor een belangrijk deel ontleend aan het boek "Laat niemand in eenzaamheid sterven: handleiding voor het opzetten van een Hospicehuis en voor het werk van de vrijwilligers"; van Jan Ruyten en Maarten de Gouw, de Toorts, Haarlem, 2001. Daarnaast inmiddels ook geactualiseerd door de eerste ervaringen van de reeds lopende Thuishuisprojecten.

⁴ Als we spreken over een betaalde vrijwilligerscoördinator, dan bedoelen we in totaal één halve formatieplaats, waarbij het de voorkeur verdient om deze functie in deeltijd door twee personen in te vullen.

Het ligt in de bedoeling nauw samen te werken met andere organisaties. Het instellen van een **Klankbordgroep** tijdens de ontwikkeling van het Thuishuisproject zal zorgen voor het registreren van hetgeen in een bepaalde wijk leeft. Regelmatig overleg met leden van de Klankbordgroep zal leiden tot grotere samenhang, afstemming en efficiëntie in de begeleiding van oudere eenzamen. Andere maatschappelijke organisaties spelen hierbij een belangrijke rol. Mede om die reden zal Stichting Thuishuis Woerden blijven streven naar intensieve samenwerking met de gemeente Woerden, de NPV-Thuishulp, het Rode Kruis, de Zonnebloem, Inloophuizen, Hospicehuis, kerkgemeenschappen, wijk- en dorpsplatforms, Netwerk Informele Ondersteuning (NIO), ouderenorganisaties en professionele hulpverleners uit de eerstelijnsgezondheidszorg, met name de huisartsen en de wijkverpleging. In het bijzonder zoeken wij een nauwe samenhang met Welzijn Woerden, die middels gericht ouderenbezoek en tal van activiteiten ook in toenemende mate actief is op het gebied van eenzaamheidsbestrijding. De gemeente Woerden streeft naar integratie van kwetsbare en afhankelijkke groepen in de lokale samenleving.

2.7 Verwachte resultaten

Het concept van het Thuishuisproject is nieuw. Dit betekent dat we alleen een indicatie kunnen geven van de te verwachten resultaten:

- Toename van sociale activiteiten van bewoners van het Thuishuis binnen- en buitenshuis;
- Hogere participatie van bewoners van het Thuishuis in de buurt/wijk;
- Behoud van of toename van levensvreugde van bewoners van het Thuishuis;
- Langer zelfstandig wonen van bewoners van het Thuishuis;
- Groter gevoel van veiligheid & geborgenheid van bewoners van het Thuishuis;
- Uitstel van de behoefte aan zorg van de bewoners van het Thuishuis;
- Bevorderen van betrokkenheid van buurtbewoners bij elkaar;
- Verminderen van eenzaamheid in de buurt.

NB. Recent is een onafhankelijk maatschappelijk rendementsanalyse, uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de SEV (Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting/Platform 31 – ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) .

Daarin staat te lezen dat een (regulier) Thuishuisproject bij een conservatief scenario 45%, en een realistisch scenario 144%, rendement oplevert; besparingen op met name (Wmo) kosten Zorg & Welzijn⁵.

⁵ Bron: 'Analyse maatschappelijk rendement Thuishuis, R'dam nov. 2012; http://www.sev.nl/publicaties/publicatie.asp?code_pblc=1149

3. Laat niemand in eenzaamheid wonen in Woerden

3.1 Eenzaamheid

Het blijkt zeer moeilijk een pasklare definitie van het begrip 'EENZAAMHEID' te geven.

Eenzaamheid is een (negatief) **subjectief** gevoel. Het is voor de objectieve buitenwereld dan ook zeer moeilijk vast te stellen op welk moment bij anderen een vorm van eenzaamheid gaat ontstaan, die tot negatieve ontwikkelingen kan leiden. Grofweg zijn er twee vormen van eenzaamheid te onderscheiden:

- **Sociale eenzaamheid**, een persoon heeft nauwelijks contact met anderen;
- **Emotionele eenzaamheid**, het missen van een hechte intieme band.

Eenzaamheid komt met name voor bij mensen die alleen wonen en/of geen partner hebben en bij mensen met een beperkte lichamelijke gezondheid.

Sociaal isolement, in de vorm van een klein sociaal netwerk, blijkt een voorspeller van dreigend regieverlies, dat op zichzelf weer de belangrijkste indicator is voor het ontstaan van depressie. Ouderen met twee of meer chronische aandoeningen of met een slechte subjectieve gezondheid hebben een verhoogd risico om in een sociaal isolement te komen, evenals ouderen met een slechte subjectieve veiligheidsbeleving, en eenmaal in een sociaal isolement neemt de kans op regieverlies toe. In combinatie met het niet (meer) hebben van een partner of met functionele beperkingen draagt dit regieverlies bij aan een verhoogde kans op depressie⁶.

Natuurlijk zijn er eenzame mensen, die bemoediging van buiten af niet op prijs stellen. Uitgebreide wetenschappelijke onderzoeken hebben aangetoond, dat voor een grote groep ouderen met eenzaamheidsgevoelens, enige vorm van maatschappelijke ondersteuning tot aanmerkelijke verbetering van de kwaliteit van hun leven zou leiden met vermindering van lichamelijke- en geestelijke klachten⁷.

Evenzeer ligt vast, dat het juist deze groep is, die om diverse redenen **niet uit zichzelf** hulp inroept. Bovendien is het de vraag of de noodzakelijke ondersteuning in alle situaties door professionals geboden zou moeten worden. De Wmo biedt mogelijkheden om met een gestructureerde organisatie tot efficiënte begeleiding te komen tot revitalisering en activering van deze groep ouderen met eenzaamheidsgevoelens.

3.2 Visie

Kernvisie van het Thuishuisproject is **"professionals ondersteunen de vrijwilligers"**. De vrijwilligers van Stichting Thuishuis zijn de overtuiging toegedaan, dat mensen die zich in toenemende mate dreigen terug te trekken uit hun sociale contacten eerder problemen zouden kunnen beleven, die voorkómen kunnen worden dan wel langere tijd uitgesteld kunnen worden. Door overheidsmaatregelen als strenge bezuiniging en ingrepen in de zorg dreigen zeer veel eenzame mensen sneller in een negatieve spiraal terecht te komen.

Nieuwe woonvormen in combinatie met activerende huisbezoeken, bieden mogelijkheden zich beter te wapenen tegen dreigende vereenzaming. Juist door eenzame ouderen met elkaar in contact te brengen en te kiezen voor een bijzondere vorm van 'samenwonen' kan een positieve impuls gegeven worden. Daarnaast kunnen regelmatige contacten tussen vrijwilligers en eenzame ouderen verdere problemen voorkomen en het leven aangenamer maken.

⁶ Bron: "Ouderen in Amsterdam: omvang en risicofactoren van depressie, sociaal isolement en verlies van regie over eigen leven", N.Y. Schuijt-Lucassen en D.J.H. Deeg, VU, 2006

⁷ Ook goed te zien in de TV-serie 'Krasse Knarren, Omroep MAX; Het programma is gebaseerd op het onderzoek van de Amerikaanse sociaal-psycholoog Ellen Langer. Door (alleenstaande) ouderen bij elkaar te laten wonen en door af en toe terug te gaan in de tijd, komen ze in geestelijk en lichamenlijk betere conditie. Ook bij de BBC uitgezonden onder de titel 'The Yong Ones'.

Professionals worden vaak geplaagd door krappe agenda's. Hoewel zij een geduldig luisterend oor willen bieden, ontbreekt hen door de hectische werkdruk dikwijls de mogelijkheid om voldoende tijd en aandacht te bieden.

Het bezoeken van alleenstaande ouderen, het "er zijn" en luisteren naar wat hen in deze levensfase bezighoudt, kan leiden tot een vergroting van zelfredzaamheid. Hierdoor behoeft minder frequent en minder snel een beroep gedaan te worden op professionele hulpverlening. Anderzijds kunnen situaties voorkomen worden, waarbij door isolement juist veel te laat een beroep op professionele hulpverlening wordt gedaan met veel verstrekkender consequenties (ook financieel).

3.3 De aanleiding in Woerden

De gemeente Woerden kent anno 2013 een bevolkingssamenstelling, waarbij opvalt dat meer dan 15% een leeftijd heeft van boven de 65 jaar. Naar verwachting zal dit percentage in de komende jaren met bijna 40% gaan stijgen van 12,8% (2008) naar 21,3% in 2025⁸. Op dit moment is al één op de vijf inwoners van Woerden 60+, waarvan bijna één op de vier alleenstaand! Het aantal alleenstaanden is thans 28%, terwijl dat in de gehele provincie Utrecht 19% is, en zal toenemen naar bijna één op de drie Woerdense inwoners in 2025⁹.

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) heeft als centraal beleidspunt, dat men tracht burgers een zo groot mogelijke zelforganisatie en eigen verantwoordelijkheid te laten houden. Voor de groep burgers van 60 jaar en ouder houdt dat in, dat de overheid er naar streeft ouderen zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen. Een teleurstellend gevolg van deze opzet zou kunnen worden, dat mensen in toenemende mate alleen zullen komen te wonen. Door de sterk verbeterde medische mogelijkheden neemt de vergrijzing van onze bevolking toe. De oudste groep Nederlanders ervaart helaas steeds vaker, dat intieme vrienden wegvallen en een aantal ouderen ondervindt zelfs de pijnlijke beleving van verlies van eigen kinderen. De mogelijkheid om een beroep op familie en vrienden te kunnen doen wordt dan steeds kleiner. Begrijpelijkerwijs zal meer en meer de neiging ontstaan zich uit allerlei maatschappelijke contacten terug te trekken. Het gevaar van vereenzaming komt op de loer liggen. Eenzaamheid heeft het gevaar in zich, dat personen minder actief worden. Men gaat zich dan steeds verder uit sociale contacten terug trekken. Het zich isoleren kan leiden tot ongewenste situaties als depressiviteit en slechtere lichamelijke conditie. De dreiging van het ontstaan van deze ongewenste negatieve spiraal werd o.a. onderkend door de onderneming "Thuis in Welzijn" gevestigd te Woerden (Kamerik). Onder de bezielende leiding van directeur Jan Ruyten worden op diverse plaatsen in Nederland initiatieven ontplooid voor efficiënte maatschappelijke ondersteuning voor diverse kwetsbare bevolkingsgroepen.

Een aantal betrokken inwoners in Woerden hebben het initiatief genomen om een Thuishuisproject te realiseren in Woerden. Als ontwikkelaar van het Thuishuisconcept, werkt Jan Ruyten normaliter als professional aan de implementatie van dit concept in Nederland. In Deurne is in 2012 het eerste Thuishuis geopend, en eind van dit jaar zal dat in Amstelveen het geval zijn. Vervolgens staan er Thuishuizen gepland in Harderwijk en Woerden en zijn op nog zo'n zeven andere plaatsen in Nederland Thuishuisprojecten in ontwikkeling. Door de huidige economische situatie zijn de benodigde ontwikkelkosten ten behoeve van een Thuishuisproject voor een woningcorporatie nu vaak moeilijk haalbaar. Om die reden heeft Jan Ruyten besloten om op vrijwillige basis, met andere vrijwilligers, een Thuishuisproject op te zetten in zijn eigen woonplaats Woerden. Dit op dezelfde wijze zoals hij in het verleden de vrijwilligersprojecten het Hospicehuis 'De Mantelmeeuw', het Inloophuis 'Leven met kanker'

⁸ Bron: Provincie op Maat 2007/CBS 2009

⁹ Bron: Feiten & Cijfers, provincie Utrecht, Gemeente Woerden, CBS 2007

en 'De 24-uur van Woerden' heeft opgezet en bestuurd. Het gaat ons aan het hart dat binnen onze gemeente Woerden bijna één op de twee ouderen (65+) melding maakt van eenzaamheidsgevoelens¹⁰. De eenzame (alleenstaande) oudere behoort tot de kwetsbare doelgroep waar Stichting Thuishuis Woerden zich in haar doelstelling met name op richt. Vrijwilligers van deze stichting zetten zich in om ouderen in Woerden zo lang mogelijk zelfredzaam te houden en willen een actievere levenshouding zoveel mogelijk stimuleren.

3.4 Betekent Thuishuisproject een aanvulling?

In Woerden zetten veel maatschappelijke organisaties, welzijnswerkers en zorginstanties zich in voor ouderen. Professionals trachten naar beste kunnen hun steentje bij te dragen aan medische, sociale en financiële hulpverlening. Ouderenadviseurs proberen hun cliënten de weg te wijzen naar de meest gewenste oplossingen. De hulpvragen vanuit de bevolking namen in de afgelopen decennia zowel in kwalitatieve als in kwantitatieve zin enorm toe. Deze enorme toename enerzijds en het bezuinigingsbeleid van de overheid anderzijds dwingen veel hulpverleners in een strak tijdschema. Voor welzijnswerkers is zeer herkenbaar, dat hierdoor dikwijls minder aandacht gegeven kan worden dan zij eigenlijk zouden willen. Tijdens werkoverleg wordt zelfs meer en meer "opgebiecht" dat men zich daar schuldig over voelt. Te allen tijde wil men voorkómen, dat van kille professionaliteit gesproken gaat worden. Hoewel men zich met de beste bedoelingen inzet, blijkt men dikwijls niet de mogelijkheid te hebben tot een vorm van diepgaander hulpverlening.

Uit wetenschappelijk onderzoek is bekend, dat van de groep ouderen die dat negatieve subjectieve gevoel van eenzaamheid ervaren, niet verwacht moet worden, dat zij zich snel open zullen stellen en meteen een sociaal contact op prijs zullen stellen. Om tot de kern van hun welbevinden door te dringen zijn sociale contacten nodig, die in alle rust verlopen en dus veel tijd vergen. Werkschema's, tijden en bereikbaarheid zijn heden ten dage belemmerende factoren voor de professionele organisaties. Welzijnswerk zou niet moeten ophouden na kantoor tijd. Eenzaamheid gaat voorbij aan kantooruren. Maar bovenal is het onze overtuiging, dat rustige en langdurige contacten een mogelijkheid bieden tot een diepgaander contact, dat beter aansluit bij de kern van wat deze mensen bezighoudt.

Doelstelling van Stichting Thuishuis Woerden is om in de eigen woonomgeving van de eenzame oudere dagelijks langere tijd "aanwezig te zijn". De Stichting wil uitgaan van hun eigen woonsituatie en vernemen welke behoeften c.q. problemen zich in het dagelijks leven van deze oudere voordoen. Daarbij is het geenszins de bedoeling dat vrijwilligers "problemen wel even zullen oplossen". Door rustige de tijd te nemen voor het aanwezig zijn, door goed te luisteren waar iemands problemen zitten, zal de vrijwilliger hulp kunnen bieden bij het **zelfstandig oplossen** van problemen door ouderen zélf. Indien dan binnen de contacten professionele hulpverlening nodig zou zijn kan de Stichting een verbindende schakel vormen naar het doelmatig zoeken naar de juiste gewenste professionele hulp.

De Stichting stelt zich voor, dat de betreffende oudere zijn wensen en behoeften eerst tracht op te lossen met familie, vrienden en omgeving. Heeft men die mogelijkheid niet, dan kunnen de vrijwilligers van onze Stichting ondersteuning bieden en in laatste instantie wordt (maar nooit te laat!!) een beroep gedaan op professionele hulpverlening. Een bijkomend voordeel zal zijn, dat de professionele hulp doelmatiger wordt ingezet.

¹⁰ Bij de laatste expliciete evaluatie van het volksgezondheidsbeleid in Woerden(2007), is ook ingezet op bestrijding van eenzaamheid, toentertijd 40% onder ouderen 65+. Bij de laatste meting door de GGD in Woerden was dat percentage opgelopen naar 46%. Dat is bijna één op de twee ouderen in Woerden!!

4. Organisatievorm

Belangrijke contactgegevens

Stichting Thuishuis Woerden is telefonisch bereikbaar via de vrijwilligerscoördinator;

Telefoon : 06 – 83 40 51 25

Postadres : Stichting Thuishuis Woerden, De Hild 9, 3471 EV Kamerik

E-mailadres : info@thuishuiswoerden.nl

Website : www.thuishuiswoerden.nl

4.1 Juridische structuur

Op 9 april 2013 is in “Stichting Thuishuis Woerden” een geheel nieuw bestuur aangetreden die met verve de doelstelling van de Stichting wil gaan realiseren. De Stichting stelt zich ten doel:

- Het ‘er zijn’ voor mensen die dreigen te vereenzamen en/of niet alleen willen wonen in de gemeente Woerden;
- Het opzetten, begeleiden en uitvoeren van Thuishuisprojecten voor alleenstaande ouderen die (dreigen te) vereenzamen;
- Het bieden van een woon- en leefklimaat waarin de wensen en behoeften van de bewoners centraal staan en het behouden c.q. bevorderen van hun zelfredzaamheid;
- Het werven van vrijwilligers die naast de activiteiten in het Thuishuis andere alleenstaanden betrekken bij maatschappelijke activiteiten en met elkaar in contact te brengen in de gemeente Woerden.

4.2 Vrijwilligersorganisatie

Vrijwilligers

De vrijwilligers hebben deelgenomen aan een deskundigheid bevorderende (basis)cursus. De vrijwilligers richten hun activiteiten met name op het “er zijn”, bieden een luisterend oor, observeren de gang van zaken in de huiselijke sfeer, bieden begeleiding aan tot actieve opstelling van de oudere, zetten zich in voor het organiseren van gezamenlijke activiteiten.

Bovendien zullen we vrijwilligers inzetten met een specifieke deskundigheid. Daarbij moet gedacht worden aan het begeleiden bij culturele en kunstzinnige activiteiten. (teken- en schilderkunst, muziek, toneel, denksporten e.d.)

Vrijwilligercoördinator

Bij Stichting Thuishuis Woerden is tenminste één vrijwilligerscoördinator in dienst. Bij uitbreiding van de activiteiten zullen in eerste instantie vrijwilligers het werk van de vrijwilligerscoördinator ondersteunen. In latere fase kan een 2e vrijwilligerscoördinator worden aangenomen. De vrijwilligerscoördinator is verantwoordelijk voor:

- Communicatie tussen de ouderen enerzijds en de vrijwilligersorganisatie anderzijds.
- Inventariseren van wensen en behoeften van ouderen en zelfredzaamheid stimuleren.
- Het voeren van kennismakingsgesprekken met ouderen in de wijk en in het Thuishuis.
- Eerste aanspreekpunt van ouderen in de wijk en in het Thuishuis.
- Begeleiding, werving en selectie van vrijwilligers.
- Evaluatie van de inzet en het resultaat van het werk van vrijwilligers.
- Contacten onderhouden met andere welzijnsinstanties.
- Het zorgen voor voldoende bereikbaarheid in de sfeer van public relations.

De vrijwilligerscoördinator is op afroep bereikbaar en (waar mogelijk) meteen beschikbaar!

Bestuur

Met het oog op het opzetten van het Thuishuisproject zijn verschillende projecttaken verdeeld over de bestuursleden, eventueel aangevuld met 'specialistische vrijwilliger' (bv. een webmaster). Het betreft de volgende projecttaken: Opzet vrijwilligersorganisatie; Externe communicatie en publiciteit; Huisvesting; Leef- en woonklimaat en Financiën

Het bestuur bestaat uit de navolgende personen:

- De heer J.M. (Jan) Ruyten, voorzitter
- De heer C. (Chris) Schalkwijk, penningmeester
- Mevrouw G.J.M. (Anja) Ruyten-Bakker, secretaris
- Mevrouw E. (Els) Glimmerveen, bestuurslid Kwaliteit

4.3 Het organogram

De organisatie ziet er als volgt uit:

4.5 Convenant Woningcorporatie/Huisvester

Wij hopen het Thuishuisproject op te zetten en te realiseren in nauwe samenwerking met – bij voorkeur- een woningcorporatie of anders een mogelijke particuliere huisvester in Woerden. Daarbij kun je van de taakverdeling uitgaan dat de woningcorporatie/huisvester het fysieke Thuishuis bouwt en Stichting Thuishuis Woerden het sociale Thuishuis!

4.6 Comité van Aanbeveling

Ter ondersteuning van de activiteiten van Thuishuis Woerden wordt een Comité van Aanbeveling samengesteld. Het Comité van Aanbeveling bestaat uit een aantal gezichtsbepalende mensen uit de gemeente Woerden.

5. Kwaliteit

5.1 Algemeen

Stichting Thuishuis Woerden wil haar doelstelling via twee wegen bereiken. Enerzijds de realisatie en vormgeving van een Thuishuis, hopelijk in samenwerking met de lokale woningcorporatie of particuliere huisvester en de gemeente Woerden. Anderzijds zal de Stichting door de vrijwilligerscoördinator en de vrijwilligers komen tot het opzetten van het Thuisbezoek. Personen uit de doelgroep van de Stichting, die NIET of nog niet wensen te verhuizen, maar wél kiezen voor verbetering van hun maatschappelijke contacten zullen regelmatig bezoek kunnen ontvangen van de vrijwilligers. De bedoeling is nadrukkelijk te komen tot revitalisering van deze groep ouderen om de uitgangspunten van de Stichting op doelmatige wijze te bereiken.

5.2 Kwaliteit van de bejegening, de sfeer en passende omgeving

In de ondersteuning die de vrijwilligers bieden staan de wensen en behoeften van de ouderen centraal. Een belangrijke centrale vraag is: wat zou ú willen en wat heeft u ervoor nodig om dit te kunnen bereiken. De begeleiding richt zich op het zoveel mogelijk behouden of het bevorderen van de eigen regie en zelfredzaamheid van de ouderen.

De vrijwilligers zijn goed op de hoogte van de lokale activiteiten die voor ouderen worden georganiseerd. Zij proberen mensen te interesseren voor bestaande activiteiten. De belangstelling van de oudere is altijd het vertrekpunt.

Een vrijwilliger in het Thuishuisproject is een **Veilige Vertrouwde Vreemde (VVV)**. Als vrijwilliger sta je buiten de eigen familie- en vriendenkring van de mensen die je bezoekt. Je hoeft ook geen vriend(in) te worden van deze mensen; uiteindelijk blijf je een vreemde, maar wel een veilige en vertrouwde vreemde, waar mensen hun verhaal bij kwijt kunnen en ondersteuning en advies vinden.

Het vrijwilligerswerk in het Thuishuis is geheel afhankelijk van en afgestemd op de **behoeften vanuit de bewonersgroep** en in het beste geval is er daarbij geen behoefte aan ondersteuning. In dat geval regelen de bewoners hun eigen - en gezamenlijke - leven namelijk zélf en dat is precies de bedoeling: zélf de regie houden.

5.3 Thuisbezoek

Het vrijwilligerswerk in het Thuishuisproject is vooral gericht op het verrichten van Thuisbezoeken en het daarmee ondersteunen van zelfstandig wonende, alleenstaande ouderen in Woerden.

De vrijwilligerscoördinator en de vrijwilligers zullen regelmatig een bezoek afleggen bij alleenstaande ouderen, die de wens hebben aangegeven van de diensten van de Stichting gebruik te willen maken. Daarbij zal ook worden geïnformeerd naar belangstelling om (mogelijk) te gaan wonen in het Thuishuis. Van deze bezoeken zal verslag gemaakt worden. Vergelijkbaar met de situatie in het Thuishuis zal bij het opvangen van zorgsignalen adequaat actie genomen worden richting de professionele hulpverlening, bijvoorbeeld de wijkverpleging.

Vanuit ervaringen in andere Thuishuisgemeenten zie je wel initiatieven als de organisatie van een koffieochtend, al dan niet georganiseerd vanuit het Thuishuis. In Thuishuis Deurne is bijvoorbeeld een extra ruimte aanwezig met een eigen opgang waar de vrijwilligers van het Thuishuis koffieochtenden voor ouderen organiseren (en waarbij de bewoners van het Thuishuis natuurlijk ook van harte welkom zijn). In Amstelveen worden ontmoetingsactiviteiten georganiseerd, met name in het weekend en tijdens feestdagen en vakantieperiodes.

5.4 Gewenste inrichting van het Thuishuis

Iedere privé leefruimte binnen het Thuishuis zal per bewoner bestaan uit een woonkamer, slaapkamer, douche, toilet, berging en eenvoudige pantry. Bovendien zal voor bevordering en intensivering van contact gezamenlijk gebruik gemaakt worden van een grote keuken, woonkamer, hobbyruimte, tuin en fietsenstalling. (o.a. rollator, scootmobiel). De bewoner is zelf verantwoordelijk voor de inrichting van het eigen woongedeelte. De inrichting van de gezamenlijke ruimten wordt verzorgd door de bewoners gezamenlijk onder verantwoordelijkheid van Stichting Thuishuis Woerden in samenwerking met de woningcorporatie.

5.5 Activiteiten.

Vaste activiteiten

Opzet van een Thuishuisproject is het zorgen voor een “drempeloze” uitnodiging om met elkaar te wonen c.q. activiteiten te doen, zoals het samen eten, boodschappen doen, activiteiten/hobby's uitoefenen, uitjes e.d. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling om dat vanuit de Stichting te organiseren. De wens en behoefte van de oudere zijn leidend en de vrijwilligersorganisatie ondersteunt slechts indien nodig! In het Thuisbezoek streeft de Stichting binnen de gemeente Woerden ook naar het organiseren van ontmoetingsplaat(sen) waar alleenstaande ouderen elkaar kunnen ontmoeten en activiteiten kunnen ontwikkelen. Het woonconcept is “Living-apart-together”. In het Thuishuis zal de bewoner zorgen voor het onderhoud van zijn eigen woongedeelte. Het schoonhouden alsmede het beheer van de gezamenlijke ruimtes zal in onderling overleg tussen de bewoners gerealiseerd dienen te worden. Onderhoud van beplanting en technische apparatuur etc., voor zover dat normaliter ook thuis verricht kan worden, wordt verzorgd door de bewoners zelf. Indien men ondersteuning nodig heeft of als er problemen zouden ontstaan, dan kan altijd een beroep worden gedaan op de Stichting, in eerste instantie via de vrijwilligerscoördinator.

Incidentele activiteiten

Incidentele activiteiten kunnen zowel thuis als buitenshuis gecoördineerd worden door de vrijwilligers. Te denken valt aan samen bezoeken van culturele evenementen, deelnemen aan verenigingsleven, uitstapjes en kortere reizen.

5.6 Opleiding & training

Alle vrijwilligers hebben een voor het Thuishuis specifieke cursus doorlopen en krijgen na beëindiging met goed resultaat een certificaat uitgereikt. Alle vrijwilligers krijgen een vrijwilligerssamenwerkingsovereenkomst aangeboden, die de bereidheid aangeeft van bestuur, vrijwilligerscoördinator en vrijwilliger te komen tot een vruchtbare samenwerking in dit project.

Verder zal er iedere 8 weken een vrijwilligersbijeenkomst zijn waarin afwisselend een thema of intervisie worden aangeboden. Tevens bestaat de mogelijkheid van dagelijkse coaching met betrekking tot de Thuisbezoeken. Alle vrijwilligers krijgen een vrijwilligershandleiding waar alle benodigde informatie in staat die bij het uitvoeren van vrijwilligerswerk nodig zijn. Verder bestaat de mogelijkheid voor de vrijwilligerscoördinator alsook voor bestuurders om deel te nemen in ervaringsuitwisseling en bijscholingsactiviteiten met collega Thuishuisprojecten in den lande, georganiseerd door Stichting Thuis in Welzijn.

5.7 Aansprakelijkheid en klachtenregeling

Er zal door het bestuur worden toegezien, dat iedere vrijwilliger goed is verzekerd voor de activiteiten die voor de Stichting worden uitgevoerd.

Stichting Thuishuis Woerden ontwikkelt een Klachtenprocedure, waar klachten van vrijwilligers en/of betrokken ouderen ontvangen en beoordeeld kunnen worden.

6. Beleidspunten 2013 – 2015.

6.1 De ontwikkeling in de eerstkomende eerste jaren

In 2013 hopen we uitzicht te creëren op realisatie van het fysieke Thuishuis, ergens binnen de gemeente Woerden. De verwachting is, dat het niet zal meevallen om dat te realiseren, mede in verband met de huidige grote vastgoedcrisis. Bij voorkeur ontwikkelen wij het Thuishuis in samenwerking met de lokale woningcorporatie, want het is hun opdracht om passende sociale huurbouw te realiseren. Daarnaast onderzoeken wij ook mogelijkheden vanuit de private investeringswereld.

In 2013 zal de organisatie van Thuishuisproject Woerden zich voornamelijk bezighouden met het inrichten van de vrijwilligersorganisatie en het operationaliseren van het Thuisbezoek. Daartoe zullen vrijwilligers en een vrijwilligerscoördinator worden geworven, aangesteld en geschoold. Mede op vernieuwende wijze zal contact worden gelegd met ouderen die behoefte hebben aan een steuntje in de rug om weer 'mee te doen'. De vrijwilligerscoördinator en de vrijwilligers zullen aanvankelijk uitsluitend een sociaal bedoeld bezoek afleggen bij alleenstaande ouderen, die daartoe die behoefte hebben aangegeven. Uitgebreide verslaglegging zal mede de basis vormen voor de realisatie van de doelstelling. Overleg met de leden van de Klankbordgroep zal benut worden voor zorgvuldige planning, afstemming en uitwerking van het Thuishuisproject in Woerden.

6.2 De toekomst van deze vrijwilligersorganisatie

Afhankelijk van het succes van het project is het de bedoeling, dat het aantal thuishuizen in Woerden zal toenemen. Bestuurlijke contacten met belanghebbende organisaties en woningcorporaties zullen leiden tot realisering van een uitbreiding van de vrijwilligersorganisatie

6.3 Thuisbezoek, prima als eerste aanzet

Het ligt in de lijn der verwachting, dat de mond tot mond reclame vooral onder eenzame ouderen zal leiden tot een toename van gewenst Thuisbezoek.

6.4 Communicatie en Publiciteit

Met enige regelmaat zal bestuur en vrijwilligerscoördinator zorgen voor de noodzakelijke publiciteit. Er zal folder- en postermateriaal worden verspreid op herkenbare plaatsen in de wijk. Het streven is het ontwikkelen van een eigen website.

6.5 Samenwerkingspartners (Klankbordgroep)

Door het bestuur is een Klankbordgroep samengesteld, die de navolgende organisaties vertegenwoordigen:

6.6 Fondsen

Zowel lokale als nationale fondsen werden benaderd met het verzoek tot ondersteuning van Stichting Thuishuis Woerden.

Voorbeelden van lokale fondsen zijn: Stichting Aanvullende gezondheidszorg Woerden; Stichting Vrienden Welzijn en Zorg Midden-Holland.

Voorbeelden van nationale fondsen zijn: Sluyterman van Loo; Skanfonds; RCOAK.

In het jaarverslag 2013 kunnen we mededeling doen van gebleken betrokkenheid van de fondsen.

7. Financiële gegevens.

Stichting Thuishuis Woerden heeft als bankrelatie de Rabobank Rijn en Veenstroom.

Banknr. Rabobank 1535.72.523

Ten aanzien van de financiering van de activiteiten van Stichting Thuishuis Woerden heeft het bestuur een duidelijke visie. De gehele kosten van het Thuishuisproject met betrekking tot de vrijwilligersorganisatie hopen wij te financieren uit een combinatie van fondsenwerving en subsidies.

Eerst dient een continuïteit tot stand gebracht, wat vervolgens financieel moet worden gewaarborgd voor een langere termijn.

7.1 Opbrengsten.

Opbrengsten komen uitsluitend uit donaties en subsidies. Met gerichte acties zullen financieringsbronnen worden aangeboord om de eerste begroting van de vrijwilligersorganisatie financieel dekkend te krijgen:

- Het gesprek met de gemeente voeren over de inzet van middelen bestemd voor mantelzorg en vrijwilligerswerk, met name gericht op de coördinatiekosten;
- Benaderen van serviceclubs en (grote)ondernemers in Woerden;
- Benaderen van Zorg- en Welzijnsaanbieders in Woerden;
- Projectsubsidie-aanvragen bij de betrokken zorgverzekeraar(s) in het kader van vóórkomen van aanvragen en benodigde zorgverleningstrajecten;
- Projectsubsidie-aanvragen bij de provincie Utrecht op de gebieden 'Zorg, Welzijn en Wonen' voor kwetsbare ouderen in het kader van eenzaamheidsbestrijding, actieve burgerparticipatie en ontwikkelen van (uniek) woonconcept
- Gerichte publieksactie(s) in Woerden;
- Aanschrijven van locale -, regionale – en landelijke fondsen.

Daarnaast wordt geprobeerd om met partijen die bereid zijn om onze Stichting financieel te ondersteunen, meerjarenafspraken te maken. Dan zullen in de begroting op termijn de volgende inkomsten worden begroot:

- Structurele financiers
- Wmo subsidie
- Overige fondsen en (mogelijke) donateurs

Uiteraard is het interesseren van potentiële geldschietters voor onze activiteiten, zeker in dit stadium van de projectontwikkeling, een voortdurend aandachtspunt.

7.2 Kosten.

De voornaamste kosten van de Stichting bestaan uit:

- Salaris van de vrijwilligerscoördinator
- Vrijwilligers werving -, scholing - en trainingskosten.
- Kosten inzake: " binden & boeien" vrijwilligers
- Communicatie en administratie kosten
- Inrichtingskosten van gezamenlijke ruimtes in het Thuishuis
- (mogelijke) huur ontmoetingsruimte(n)

7.3 Investeringsen

Investeringsen worden uitsluitend gedaan ter bevordering van de doelstelling van de Stichting, waarbij reactivering van ouderen, bestrijden van eenzaamheid en bevorderen van een gevoel van veiligheid en geborgenheid voorop staan.

Begroting Thuishuisproject Woerden 2013/2014/2015**Inkomsten (taakstellend)**

€ 65.631,00

Uitgaven**Organisatiekosten:**

	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
	€	€	€
1. Oprichtingskosten Statuten en oprichtingsakte Kamer van Koophandel	p.m. 27,00	27,00	27,00
2. Salariskosten coördinator	6.000,00	12.000,00	18.000,00
3. Kosten telefoon	100,00	200,00	200,00
4. Werving, training, scholing binding vrijwilligers	2.500,00	5.000,00	5.000,00
5. Activiteitenkosten	500,00	1.500,00	1.500,00
6. PR en PR-activiteiten algemeen website, domeinregistratie	1.000,00	2.000,00	2.000,00
7. Kantoorkosten	500,00	1.000,00	1.000,00
8. Bestuurskosten	750,00	1.500,00	1.500,00
9. Bankkosten	100,00	100,00	100,00
10. Onvoorziene kosten	500,00	1.000,00	1.000,00

Totaal uitgaven
Overschot

10.977,00	24.327,00	30.327,00
-----------	-----------	-----------

€ 65.631,00

0

De volgende inkomsten worden begroot:			2013 - 2015
15.	Gemeente Woerden	€	36.000,00
16.	Lokale fondsen	€	9.631,00
17.	Landelijke fondsen	€	20.000,00
Totaal inkomsten			€ 65.631,00

Toelichting op financieel overzicht Thuishuisproject Woerden

- Ad 1. In april 2013 is binnen de Stichting Thuishuis Woerden nieuwe bestuurssamenstelling aangetreden en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel.
- Ad 2. De taak-/ functiebeschrijving voor de aan te stellen coördinator is opgesteld en momenteel vinden gesprekken plaats over de invulling.
Naar verwachting zal de invulling van coördinatiefunctie medio 2013 plaatsvinden
Met de gemeente Woerden vindt overleg plaats om te komen tot een structurele vorm van ondersteuning van de coördinatiekosten, vanuit de Wmo.
- Ad 4. Aan de opzet en inhoud van de cursus voor de vrijwilligers is al invulling gegeven, naar verwachting zullen medio 2013 de eerste trainingen worden gegeven.
Met de woningcorporatie vindt intensief overleg plaats omtrent de huisvestingslocatie van het Thuishuis te komen.
- Ad.5. Ter ondersteuning re-activering c.q. samenkomsten van de doelgroep, benodigde activiteitenmateriaal
- Ad.6. Om meer bekendheid te geven aan het Thuishuis: flyers, folders, briefpapier, en een website worden ontwikkeld.
- Ad.8 Voor de opzet van het beleidsplan, de vrijwilligershandleiding en het overdrachtmateriaal is al een basis gelegd.
- Ad.9. Voor het Thuishuis is een afzonderlijke bankrekening geopend, waarop de ontvangsten en betalingen plaatsvinden.

Aldus vastgesteld d.d. 8 mei 2013

Namens het bestuur van Stichting Thuishuis Woerden

Jan Ruyten
voorzitter

Chris Schalkwijk
penningmeester

Analyse maatschappelijk rendement Thuishuis

Een eerste tussenstand

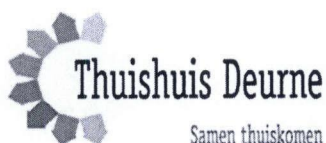
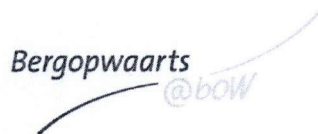
Gemeente Woerden 13.024213

Registratiedatum:
 Behandelend afdeling
 Afgehandeld door/op:

A. v. d. Plaeg (28-5-2013)

Met medewerking van:

Auteur: Jochum Deuten

Rotterdam, november 2012

Dit is een publicatie van SEV | Platform31.

U kunt SEV | Platform31-publicaties downloaden op www.sev.nl

SEV | Platform31
Postbus 30833
2500 GV DEN HAAG
Telefoon: 070 - 302 84 84
Email: info@platform31.nl

Platform31 is de fusieorganisatie van KEI, Nicis Institute, Nirov en SEV. Platform31 biedt concrete oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken over stad en regio aan professionals en bestuurders. Dat doen we met kennis, netwerken, onderzoek en experimenten.

INHOUDSOPGAVE

1. Het rapport in het kort	5
2. Over deze analyse.....	7
3. Het Thuishuis – het concept	9
4. De verwachte effecten.....	13
4.1 Effecten voor bewoners Thuishuis	13
4.2 Overige maatschappelijke effecten	14
4.3 Sleuteffect: geen sociale eenzaamheid	14
4.4 Werkzame bestandsdelen	15
5. Rendement Thuishuis	17
5.1 Rekenmodel	17
5.2 Echte en boekhoudkundige investeringen	18
5.3 Harde en zachte opbrengsten	19
5.4 De variabelen	21
5.5 Conclusies maatschappelijk rendement	23
5.6 Businesscase?	24
6. Tot slot.....	25
6.1 Genoemde bronnen.....	25
Bijlage 1 - Effectenarena.....	27
Bijlage 2 - Schermweergave rekenmodel.....	27
Colofon	31

1. HET RAPPORT IN HET KORT

Het Thuishuis is een nieuw, kleinschalig woonconcept voor ouderen. Centraal staat het opheffen van de sociale eenzaamheid en het vergroten van de samenredzaamheid. Dit met steun van een groep van vrijwilligers. Deze vrijwilligers, gecoördineerd door een professional, ondersteunen tevens vereenzamende ouderen in de buurt onder de noemer Thuisbezoek. Binnenkort wordt het eerste thuishuis geopend in Deurne.

Uit deze analyse blijkt dat het Thuishuis in maatschappelijk opzicht goed kan renderen. Zo is volgens het opgestelde rekenmodel in een conservatief scenario een maatschappelijk rendement van 45% mogelijk en in een realistischer scenario 144%.

Voor een groot deel ligt de winst van het Thuishuisconcept in de individuele effecten op de bewoners. Door de opzet van het Thuishuis zijn ze niet meer sociaal eenzaam. Dit positieve effect werkt door, bijvoorbeeld in een betere lichamelijke en geestelijke gezondheid van bewoners omdat zij een gezonder dagritme krijgen, beter eten, hun medicijnen beter gebruiken, et cetera. Maar ook in de 'ontzorging' van mantelzorgers.

Daarbij worden op diverse fronten besparingen verwacht:

- Besparingen rond de WMO-ondersteuning, omdat de bewoners van het Thuishuis, samen met de vrijwilligers, samenredzaam worden.
- Besparingen rond de zorgverzekering, omdat minder sociale eenzaamheid aantoonbaar samenhangt met een betere gezondheidssituatie.
- Besparingen rond de AWBZ, omdat een duurdere intramurale opname uitgesteld of zelfs voorkomen wordt (het Thuishuis is zo gebouwd en georganiseerd dat veel zorg 'thuis' geboden kan worden).
- Besparingen voor de bewoners zelf vanwege de deels gezamenlijke huishouding en door het voorkomen van aanpassingen aan de eigen woning.

Met name de besparingen van de WMO-middelen zijn mogelijk inzetbaar voor de benodigde investeringen. Deze investeringen zijn nodig voor de dekking van (eenmalige) ontwikkelkosten en de jaarlijkse kosten voor professionele ondersteuning.

Daarnaast is er een (onrendabele) investering nodig in het vastgoed. Gezien haar maatschappelijke opdracht is een lokale woningcorporatie daar de aangewezen partij voor. Hoe groot de 'onrendabele top' van deze vastgoedinvestering is, is afhankelijk van tal van lokale factoren.

Naarmate er meer Thuishuizen in gebruik genomen worden, is het sterk aan te bevelen deze goed te monitoren, zodat het rekenmodel gevuld kan worden met ervaringscijfers en getoetste maatschappelijke effecten

2. OVER DEZE ANALYSE

Een Thuishuis is een woonvorm waar ouderen met een smalle beurt in hun eigen wooneenheid, maar ook met gedeelde voorzieningen, gezamenlijk wonen. Op deze manier voorkomen ze met elkaar het proces van vereenzaming, waarin veel ouderen verzeild raken. Ze worden ondersteund door een groep vrijwilligers en waar nodig professionals. Onder de noemer Thuisbezoek ondersteunen deze vrijwilligers, samen met een coördinator, ook andere kwetsbare buurtbewoners.

Dit 'studentenhuis voor ouderen' is een nieuwe vorm van kleinschalig wonen voor ouderen. Binnenkort wordt het eerste Thuishuis geopend in Deurne. En op meerdere locaties in het land zijn Thuishuizen in voorbereiding.

Platform31 – als innovatieplatform voor het wonen – heeft destijds het Thuishuis als SEV-experiment opgenomen in haar programma 'Wonen en Zorg'. Het aantal ouderen in Nederland stijgt gestaag: absoluut en als percentage van de bevolking. Tegelijkertijd neemt het aantal plaatsen in de klassieke verzorgingshuizen en het aanbod van verzorgende professionele krachten aanzienlijk af. Dat maakt dat er andere woonvormen nodig zijn.

Ook speelt daarbij de kanteling zoals die zich momenteel voltrekt op het gebied van zorg en welzijn: van professionele naar maatschappelijke ondersteuningssystemen, met onder meer vrijwilligers. Dit vanwege de actuele ontwikkeling dat het voor ouderen steeds moeilijker wordt om in aanmerking te komen voor gefinancierde, professionele ondersteuning. Het Thuishuis lijkt een antwoord op deze ontwikkelingen te bieden.

Deze rendementsanalyse wil de verwachte maatschappelijke effecten van het Thuishuisconcept blootleggen. Dit door:

- Het opstellen van een *Effectenarena*¹ met de direct betrokkenen van het Thuishuis Deurne om daarmee een overzicht te krijgen van effecten die verwacht worden (zie bijlage 1).
- Deze effecten naast enkele inzichten uit de literatuur te leggen, als *toets van deze verwachtingen*.
- Een *rekenmodel* te ontwikkelen, onder meer op basis van de ervaring in Deurne, waarmee op dit moment een eerste indicatie voor het maatschappelijk rendement is te geven en in de toekomst steeds scherper zicht zal ontstaan op de precieze maatschappelijke meerwaarde.

Gekozen is voor een lichte onderzoeksopzet, vooral gericht op het inventariseren van verwachte effecten en eerste toets daarvan. Dit past bij de fase waarin het Thuishuis zich bevindt. De inwoners betrekken binnenkort het eerste Thuishuis. Pas daarna zullen de eerste effecten zichtbaar worden. Naarmate het Thuishuis op meer plekken in het land tot stand is gekomen, komen er meer ervaringscijfers. Daarmee kan een steviger analyse gemaakt worden. Het opgestelde rekenmodel houdt daar rekening mee. Vandaar ook de subtitel van het rapport: een eerste tussenstand.

Deze analyse is deels opgesteld op basis van de Deurnese praktijk.

¹ De Effectenarena is een door de SEV ontwikkeld basisinstrument voor maatschappelijk-rendementsanalyses (zie www.effectenarena.nl).

In twee sessies zijn de benodigde elementen met de direct betrokkenen in kaart gebracht: woningcorporatie Bergopwaarts, de lokale Stichting Thuishuis Deurne, de betrokken coördinator en de ontwikkelaar van het concept Stichting Thuis in Welzijn. Door in het rekenmodel uit te gaan van twee scenario's is gepoogd een breed beeld neer te zetten.

3. HET THUISHUIS – HET CONCEPT

Waar ligt het geheim van het Thuishuis? Waarin onderscheidt het zich van andere kleinschalige woonvormen zoals we die al kennen?

In de Deurnese sessies zijn de benodigde activiteiten uitgebreid in kaart gebracht, mede op basis van papieren plannen die daar al voor opgesteld zijn. Deze definiëren het Thuishuis. Van belang voor de te verwachten effecten is ook de wijze waarop deze activiteiten worden opgepakt.

In de Effectenarena worden de volgende activiteiten benoemd.

Thuishuis – voorbereiding

- Bijeenkomst en diepte-interviews belanghouders.
- Haalbaarheidsonderzoek, waaronder geschikt(e) pand/locatie vinden.
- Plannen opstellen.
- Publiciteit maken (krant, reguliere kanalen van partners).
- Bewoners werven en selecteren (toets op inkomen).
- Vrijwilligers werven.
- Organiseren diverse klankbordbijeenkomsten.
- Vastgoed levensloopbestendig (ver)bouwen, in zelfstandige eenheden van ca. 40 m², met gedeelde voorzieningen.
- Basisbijeenkomst/opstellen huishoudelijk reglement.
- Inrichten gemeenschappelijke ruimte.

Thuishuis – uitvoering

- Activiteiten aanbieden (vrijwilligers).
- Aanwezig/beschikbaar zijn (vrijwilligers).
- Verhuren wooneenheden + beheer vastgoed.
- Periodieke groepsgesprekken o.l.v. coördinator.
- Bewonersbijeenkomsten.

Thuisbezoek

- Bezoeken inwoners thuis en polsen vraag/behoefte.
- Coördinator zoekt passende vrijwilliger.
- Vrijwilliger en inwoner doen samen activiteiten.
- Inwoners toeleiden naar bestaand aanbod.

Algemeen

- Lokale stichting oprichten + bestuur formeren.
- Convenant afsluiten stichting – corporatie (bijv. m.b.t. toeleiding bewoners + inrichting gem. ruimte).

- Opleiden vrijwilligers + certificering + opstellen handleiding.
- Coördineren vrijwilligers.
- Onderhouden contacten lokaal netwerk.
- Financiering regelen (o.m. via fondsen).
- Interne projectorganisatie (projecttaken: vrijwilligersorganisatie, communicatie & publiciteit, huisvesting, leef- en woonklimaat en financiën).

Onderscheidend voor het Thuishuis is onder meer de betrokkenheid van vrijwilligers. Zij ondersteunen de bewoners van het Thuishuis, maar ook de buurtbewoners, onder de noemer Thuisbezoek. Dit doen ze op zo'n manier dat de bewoners zelf 'aan het stuur' blijven. Zo zal een vrijwilliger bijvoorbeeld proberen het oude netwerk te revitaliseren, in plaats van zelf onderdeel te worden van het sociale netwerk.

Vrijwilligers krijgen zelf verantwoordelijkheid en ruimte om werkzaamheden naar eigen inzicht in te vullen. De moderne vrijwilliger stelt dat ook op prijs.

Professionals staan ook op afstand. Er is een coördinator aangesteld. Hij/zij houdt de vinger aan de pols en geldt als achtervang voor de bewoners. De coördinator legt het eerste contact vanuit het Thuisbezoek.

Een Thuishuis wordt gesticht en beheerd vanuit een lokale stichting, met een bestuur dat is samengesteld uit mensen uit de plaats zelf. In de voorbereidingsfase wordt veel aandacht besteed aan het verankeren van het initiatief in het lokale netwerk van wonen-zorg-welzijnsorganisaties en vrijwilligersorganisaties. De lokale belanghebbenden moeten zich eigenaar voelen van 'hun' Thuishuis.

Het Thuishuis is zo ingericht dat bewoners een eigen zelfstandige woning hebben, met eigen sanitaire voorzieningen. Daarnaast is er een ruime gemeenschappelijke ruimte, met onder meer een keuken en woonkamer met eigen stoel voor iedereen. Ook faciliteiten als wasmachines en bergingen worden gedeeld. Het Thuishuis Deurne beschikt daarnaast over een aparte ruimte, met een eigen, aparte ingang.

De selectie van bewoners is een belangrijke activiteit. Het Thuishuis is niet voor iedere oudere. De doelgroep bestaat uit mensen...

- ...die vereenzamen of dreigen te vereenzamen (vrijwel altijd alleenstaanden),
- met een kleine beurs en
- die het prettig vinden om (een deel van) hun leefruimte te delen met medebewoners.

Veelal gaat het om mensen die voorheen in een sociale huurwoning huurden. Kwetsbaarheid en eenzaamheid ontstaan veelal geleidelijk. Het beste is om in een Thuishuis te gaan wonen voordat echte ondersteuning (in zware mate) nodig is. Maar dat is ook vaak de periode waarin ouderen zelf aangeven graag zelfstandig te willen blijven wonen en geen noodzaak zien om een andere woonvorm te vinden.

Het gaan wonen in een Thuishuis moet daarom ontstaan vanuit een wil om anders te gaan wonen. Niet omdat het moet vanwege bijvoorbeeld fysieke beperkingen of verwaarlozing. Die wil zou vooral geïnspireerd moeten worden vanuit de behoefte aan minder eenzaamheid of het verlossen van de last van een te groot huis (met tuin) of omdat het gewoon leuk is met anderen samen te wonen.

Waar klassieke verzorgingstehuizen te maken hebben met vragers die zichzelf melden, zal het Thuishuis zich dus meer 'wervend' moeten presenteren. Thuisbezoek bij ouderen in de buurt speelt daar een rol. Daarmee kunnen potentiële bewoners in beeld komen. Ook andere instanties kunnen een signalerende en toeleidende rol hebben. Bijvoorbeeld omdat de woningcorporaties tijdens het beheer vereenzaamde huurders tegenkomen. Uit de literatuur zijn er ook 'determinanten' van vereenzaming die gebruikt kunnen worden om potentiële bewoners te vinden (zoals verwezuiging of scheiding, weinig sociale verbanden).

Zodra het Thuishuis lokaal en landelijk meer bekendheid krijgt, kan deze werving soepeler gaan verlopen.

4. DE VERWACHTE EFFECTEN

Aan de hand van de Deurnese sessies en analyse van het beschikbare materiaal zijn de volgende verwachte effecten geïnventariseerd. In de Effectenarena (zie bijlage) zijn deze effecten met pijlen ook onderling in verband gebracht.

4.1 Effecten voor bewoners Thuishuis

Wonen in dagelijkse nabijheid van medemensen, groter sociaal netwerk	
Groter veiligheidsgevoel	<i>Door het samenwonen en door veiligheid die het gebouw biedt</i>
Meer stimulansen: meer activiteiten (bijv. winkelen), meer gelegenheid tot laagdrempelig contact, meer lachen, meer belevenissen	<i>Door het samen ondernemen van normale, dagelijkse activiteiten, al dan niet met ondersteuning van vrijwilligers.</i>
Geen sociale eenzaamheid Minder sociaal kwetsbaar	<i>Het hoofdeffect dat ontstaat door de interactie met medebewoners en de dagelijkse stimulansen</i>
Minder emotionele eenzaamheid (beperkter)	<i>Alleen indien bewoners een nieuwe 'zielsverwant' vinden</i>
Betere mentale gezondheid/minder psychisch kwetsbaar	<i>Door de stimulansen en de medebewoners</i>
Beter en minder medicijngebruik, beter eetpatroon/betere voeding, betere persoonlijke verzorging, minder alcoholmisbruik, gezonder dagritme, meer beweging, minder slaapproblemen	<i>Door de sociale controle en de beter psychische gesteldheid</i>
Betere fysieke gezondheid Minder fysiek kwetsbaar	<i>Door de betere levenssituatie en de dagelijkse stimulansen</i>
Grotere zelfredzaamheid	<i>Door betere fysieke fitheid en ondersteuning van/via medebewoners</i>
Betere beschikbaarheid hulpmiddelen: woning zorgproof, medebewoners beschikt erover, ...	
Ook: meer onderlinge ergernissen door individuele 'onhebbelijkheden'*	<i>Een mogelijk negatief effect</i>

4.2 Overige maatschappelijke effecten

Effecten gemeente

Betere kennis situatie 'eenzame oudere' (t.b.v. WMO/'sociale kaart')	<i>Door een sterker lokaal netwerk dat ontstaat door in het voorbereidingstraject en de contacten van de vrijwilligers en coördinator</i>
Betere afstemming in lokaal netwerk	
Betere burgerparticipatie (nw. Vrijwilligers)	

Effecten woningcorporatie

Differentiatie woningaanbod, passend bij vraag oudere bewoner	<i>Het Thuishuis voegt een nieuwe woningtype aan de (zorg)vastgoedportefeuille. Bij sommige oudere huurders is daar ook vraag naar.</i>
Hulpaanbod voor 'eenzame huurder'	
Duidelijk resultaat t.b.v. maatschappelijke missie (BBSH)	<i>Omdat sommige oudere huurders doorstromen, komt hun 'oude woning' weer beschikbaar.</i>
Mogelijk: betere beschikbaarheid eengezinswoningen	

Effecten omgeving bewoner

Ontlasting en ontzorging mantelzorger (voorkomen overbelasting)	<i>Doordat het Thuishuis ook ondersteunen kan bieden (medebewoners, vrijwilligers) Door de ontlasting van de zorgrelatie ontstaat er ruimte voor een prettiger contact.</i>
Prettiger contact	

4.3 Sleuteffect: geen sociale eenzaamheid

De betrokkenen van het Thuishuis verwachten dat bewoners in het geheel niet meer sociaal eenzaam zijn. Daar is het Thuishuisconcept op ontworpen. In de Effectenarena is zichtbaar dat dit ook een 'sleuteffect' is. Een aantal effecten dat direct ontstaat vanuit het concept Thuishuis monden uit in 'geen sociale eenzaamheid' en van daaruit ontstaan weer effecten rond gezondheid en zelfredzaamheid, die uiteindelijk leiden tot de incasseringen.

Ook in de literatuur wordt eenzaamheid verbonden aan een aantal gevolgeffecten.

Over het algemeen worden twee soorten van eenzaamheid onderscheiden:
Sociale eenzaamheid: van sociale eenzaamheid is sprake als iemand betekenisvolle relaties met een bredere groep mensen zoals kennissen, collega's, buurtgenoten of mensen met dezelfde belangstelling mist. Een intieme partnerrelatie kan sociale eenzaamheid niet opheffen.
Emotionele eenzaamheid: als iemand een sterk gemis ervaart van een intieme relatie, een emotioneel hechte band met een partner of vriend(in), dan is er sprake van emotionele eenzaamheid.
(bron: nationaal kompas volksgezondheid)
Eenzaamheid is altijd een subjectief gegeven: een gevoeld gebrek.

Uit onderzoek (zie onder meer www.nationaalkompas.nl) zijn er aanwijzingen dat (sociale) eenzaamheid een relatie heeft met depressie, suïcide en hartaandoeningen: de lichamelijke en geestelijke gezondheid. Ook vertonen eenzame mensen minder gezondheidsbevorderend gedrag en hebben ze een grotere kans op overlijden.

4.4 Werkzame bestandsdelen

Met behulp van de Effectenarena zijn de verwachtingen van de betrokkenen rond het Thuishuis vastgelegd. Hoe aannemelijk is het dat deze verwachtingen ook daadwerkelijk gerealiseerd worden?

Wonen zonder eenzaamheid

Sociale eenzaamheid is het gevoelde gemis aan dagelijkse contacten. Door de inrichting en organisatie van een Thuishuis is het aannemelijk dat bewoners inderdaad meer contacten hebben; zeker in vergelijking met de referentiesituatie: alleen wonen in een huis. Er is dagelijks aanspraak, er zijn natuurlijke contactmomenten. Daar ontkom je door de inrichting van het huis en de gedeelde voorzieningen als bewoner bijna niet aan. De verwachting is ook dat bewoners samen dingen ondernemen. Bovendien zijn er de vrijwilligers die een vinger aan de pols houden.

Een risico is wel dat de onderlinge verstandhouding van bewoners zodanig wordt dat (sommige) bewoners hun eigen weg gaan en de kans op vereenzaming toch toeneemt. Medebewoners kunnen dan niet beantwoorden aan het beleefde gemis aan contacten. Door een zorgvuldige intake, het begeleiden van de 'groepsvorming' en de achtervang van vrijwilligers en een professionele coördinator wordt dit risico echter goed 'gemanaged'.

Brede aanpak kwetsbaarheid

Vereenzaming hangt sterk samen met kwetsbaarheid bij ouderen (SCP, 2011, pag. 11): "het proces van het opeenstapelen van lichamelijke, psychische en/of sociale tekorten in het functioneren, dat de kans vergroot op negatieve gezondheidsuitkomsten (functiebeperkingen, opname, overlijden)". Iedereen die met ouderen werkt weet hoe iets simpels als een klemmende deur of een kapotte koelkast opeens net dat druppeltje kan zijn, waardoor ouderen in een neerwaartse spiraal terecht komen. De achterliggende aanleiding is dan niet iets praktisch, maar het gebrek aan vermogens (psychisch, sociaal en fysiek) om tot andere handelingen te komen. Het Thuishuis sluit aan – in tegenstelling tot meer specifieke interventies - op alle drie domeinen, direct of indirect:

- De sociale vermogens worden vergroot door de omgang met medebewoners, vrijwilligers en de anderen die deze 'aanreiken'.
- De psychische vermogens blijven eerder intact door de stimulansen die ontstaan in het dagelijkse leven.
- De fysieke vermogen worden ook onderhouden omdat het Thuishuis aanzet tot het in beweging blijven: samen uitstapjes maken, uit je kamer komen om gezamenlijk te eten, enzovoorts. Ook zijn de woningen levensloopbestendig gebouwd waardoor het risico op bijvoorbeeld vallen wordt verminderd.

Door deze brede benadering is het aannemelijk dat het Thuishuis kwetsbaarheid tegengaat en 'het proces van opeenstapelen van tekorten in het functioneren' weet te doorbreken.

Vergroten draagkracht

Kwetsbaarheid is het verstoorde evenwicht tussen draaglast en draagkracht. Naast het verminderen van de draaglast, wordt ook geprobeerd de draagkracht te verhogen. Dat is de capaciteit om problemen het hoofd te bieden. Veel ouderen ontwikkelen vroeg of laat een ziektebeeld (zoals ouderdomssuiker, osteoporose). Een goede draagkracht kan deze draaglast compenseren. Het Thuishuis biedt vijf bronnen van draagkracht waarmee kwetsbaarheid verminderd kan worden:

- Individuele draagkracht (die op peil blijft door een goede gezondheid; in de Effectenarena 'grotere zelfredzaamheid').
- Draagkracht van medebewoners.
- Draagkracht van vrijwilligers.
- Draagkracht van bestaande mantelzorgers (die intact blijft).
- Draagkracht van nieuwe mantelzorgers (ontstaan vanuit Thuisbezoek).

In de referentiesituatie worden de mogelijkheden om deze draagkracht op peil te houden daarentegen steeds kleiner, bijvoorbeeld door overbelaste mantelzorgers, een kleiner wordend sociaal netwerk of de afnemende mogelijkheden voor professionele ondersteuning (bijvoorbeeld door bezuinigingen op PGB en WMO).

Voor bewoners met een lager inkomen

In onderzoek is overtuigend aangetoond dat eenzaamheid (en de daarmee samenhangende verschijnselen) een groter probleem is voor mensen met een lager inkomen (SCP, 2011, pag. 14). Doordat het Thuishuis zich specifiek richt op mensen met een kleine beurs, is de kans groter dan de verwachte effecten ook daadwerkelijk optreden. Ook zullen de investeringen (maatschappelijk) beter renderen (zie hoofdstuk 4).

5. RENDEMENT THUISHUIS

Waar zit nu precies de maatschappelijke meerwaarde van het Thuishuis? Om dat scherp te krijgen, moet het leven in het Thuishuis afgezet worden tegen een referentiesituatie. Deze referentie is veelal het zelfstandig blijven wonen in de oude woning (vaak een eengezinswoning).

In de tweede Deurnese sessie is gekeken naar de situatie van twee nieuwe bewoners. Voor beide bewoners is een professionele inschatting gemaakt van hoe het leven zich voltrekt met en zonder Thuishuis. Door *life-events* te verbinden met de professionele zorg die daarmee verbonden is, is een inschatting gemaakt van de maatschappelijke meerwaarde.

We weten natuurlijk niet hoe het leven van bewoners zich zal voltrekken. Juist bij ouderen is leeftijd een slechte voorspeller van toekomstige situaties. Dat bleek al in de twee besproken cases. Bij de ene bewoner was de inschatting dat deze het zelfstandig wonend nog lang zou kunnen redden. En dat de meerwaarde van het Thuishuis vooral zit in de kwaliteit van leven. Bij de andere bewoner was de inschatting dat ze in de referentiesituatie door een reeds aanwezige beperking snel meer zorg nodig zou hebben. Naast meer kwaliteit van leven zou er ook flinke besparing op zorgkosten mogelijk zijn door het Thuishuis.

5.1 Rekenmodel

Om meer inzicht te krijgen in deze onzekere factoren ontbreken echter ervaringscijfers; het eerste Thuishuis moet nog in gebruik genomen worden. Laat staan dat er ervaringen zijn van meerdere locaties.

Om toch uitspraken te doen over het te verwachten maatschappelijk rendement van het Thuishuis is een rekenmodel opgesteld, bestaand uit drie onderdelen:

- De benodigde *investeringen*, op basis van de eerste ervaring in Deurne.
- De te verwachten *opbrengsten*, soms harder in de zin van mogelijke besparing, soms zachter in de zin van de waardering van de inzet van vrijwilligers en de gewonnen 'levenskwaliteit'.
- Een benadering van het *maatschappelijk rendement* waarbij investeringen en opbrengsten op elkaar worden betrokken.

In dit rekenmodel zijn diverse variabelen ingebouwd. De belangrijkste zijn samengebond in een 'cockpit'. Die kan op drie manieren gebruikt worden:

- Voor nu, in deze eerste rendementsanalyse, om twee scenario's door te rekenen.
- Voor de toekomst om, met meer ervaringscijfers in de hand, de variabelen beter in te schatten.
- Voor de toekomst om in lokale sessies snel inzicht te krijgen in de potentie van een nieuw Thuishuis.

Bijsluit

De uitkomsten van het rekenmodel zijn indicatief. Door de beperkte onderzoeksopzet en het ontbreken van ervaringscijfers moeten de uitkomsten opgevat worden als een eerste vingeroefening.

De waarde van het rekenmodel ligt niet bij de eurobedragen die ermee gegenereerd worden. De waarde ligt vooral in het rekenen met de diverse variabelen en het vaststellen van de marges.

- De initiële waarden zijn conservatief gesteld. De kosten zijn daarom aan de hoge kant geschat en opbrengsten juist lager.
- De effecten van het Thuisbezoek zijn niet apart benoemd. In het rekenmodel is er vanuit gegaan dat de besparingen lijken op de effecten die verwacht worden bij de bewoners van het Thuishuis, alleen aanzienlijk minder intensief. Dit is een variabele in het rekenmodel.
- Voor een uitgebreidere maatschappelijke afweging moeten ook de kosten die verbonden zijn aan een hogere levensverwachting betrokken worden: een langere periode van pensioen-/AOW-uitkeringen en zorgkosten. Eveneens moet gewerkt worden met een discontovoet en eventuele risico-opslag. Door de beperkte onderzoeksopzet is dat (nog) achterwege gebleven. Deze dempende factoren op de uitkomst worden echter (deels) gecompenseerd door de verwachting dat de kostprijzen voor de zorg zullen toenemen. Ook die toename is niet meegenomen.
- Naast besparingen kunnen ook kostenverhogende zaken spelen, omdat bewoners eerder op het spoor worden gezet van vergoedingen en ondersteuning. Terwijl ze anders die stap niet hadden gezet omdat ze de wegen niet kenden, de drempel te hoog vonden of hun eigen situatie zo inschatten dat ze niet dachten het nodig te hebben. Een factor daarin is de cultuur die bewoners zullen ontwikkelen: gaat men sober om met gemeenschapsgeld of wil men maximaal profiteren van 'geldpotjes'?
- Er is gerekend met twee scenario's:
 - Het conservatieve scenario A waarin rekening is gehouden met een onrendabele vastgoedinvestering van € 80.000 per woning en kortere rekenperiode van tien jaar.
 - het realistischere scenario B met een 'onrendabele top' van € 50.000 en een rekenperiode van vijftien jaar.

5.2 Echte en boekhoudkundige investeringen

Aan de hand van de ervaringen in Deurne zijn de investeringen benoemd. Bij volgende huishuizen is er sprake van een leereffect, waardoor de posten voor onderzoek en planontwikkeling lager zijn gesteld dan de kosten zoals ze in Deurne zijn gemaakt.

- Haalbaarheidsonderzoek: € 40.000 (eenmalig)
- Vastgoedinvestering: scenario A € 560.000 (eenmalig)
(€ 80.000 per wooneenheid)
scenario B € 300.000 (eenmalig)
(€ 50.000 per wooneenheid)
- Aanvullende planontwikkeling vastgoed: € 15.000 (eenmalig)
- Planontwikkeling sociaal: € 15.000 (eenmalig)
- Inrichting interieur: € 25.000 (eenmalig)
- Sociale exploitatie (aanstellen coördinator): € 15.000 (jaarlijks)
- Vastgoedexploitatie: pm (dekkend uit huuropbrengsten)

De onrendabele top

De onrendabele investering in het vastgoed bepaalt het leeuwendeel van de investeringen (ca. 2/3). Dat is het deel van de investering dat de woningcorporatie niet terugkrijgt uit de verwachte huuropbrengsten. Dat is een normaal verschijnsel bij maatschappelijk gemotiveerde vastgoedinvesteringen, zeker bij zorgwoningen die over het algemeen wat duurder zijn om te bouwen. Bij een Thuishuis gaat het om een 'sociaal' huurpeil, afgestemd op de smalle beurs. Het onrendabele bedrag is sterk afhankelijk van hoe lokale woningcorporaties rekenen: de restwaarde van het vastgoed (bij zorgwoningen vaak lager), de exploitatietermijn (bij zorgwoningen vaak korter), de grondkosten (lokaal bepaald).

Aangezien woningcorporaties te maken hebben met schaarste aan investeringsruimte is het redelijk dit bedrag volledig mee te nemen in de weging van het maatschappelijke rendement. Ze hadden deze ruimte immers ook kunnen aanwenden voor ander maatschappelijk nut.

Het vastgoed voor een Thuishuis kan relatief makkelijk herbestemd worden: bijvoorbeeld voor de huisvesting van andere zorgconcepten of voor de huisvesting van MOE-landers of studenten.

Benodigde financiering

De 'onrendabele top' is echter niet verbonden aan een kasstroom. Het betreffen geen echte uitgaven. Het is een bedrag uit de interne boekhouding van de woningcorporatie en ook specifiek verbonden is aan deze partij. Voor de stichting van een Thuishuis betekent dit dat een woningcorporatie bereid moet worden gevonden 'een onrendabele top te nemen'. Vanuit hun maatschappelijke opgave zoals vastgelegd in het Besluit Beheer Sociale Huursector (BBSH) en vaak de lokale prestatieafspraken, zijn velen bereid daarover het gesprek te openen. Voor dit bedrag hoeft geen specifieke financiering gevonden te worden. Dit in tegenstelling tot de andere investeringsposten. De te financieren investeringen zijn daarmee een stuk beperkter: € 245.000 (voor tien jaar). Welke maatschappelijk investeerders daarvoor aangesproken kunnen worden, zullen we bespreken nadat de mogelijke opbrengsten op een rij zijn gezet.

5.3 Harde en zachte opbrengsten

De verwachting is dat de effecten die het Thuishuis weet te bereiken zich ook vertalen in aantal opbrengsten.

Besparingen

Uit de Deurnese sessies en het bureauonderzoek blijkt dat het Thuishuis op verschillende manieren kan leiden tot besparingen in de rekenperiode van tien jaar onder de noemer van 'minder, anders, uitgesteld/later of gedeeld/efficiënter':

Besparingen	Thuishuis	Thuisbezoek
Besparing thuiszorg	€ 62.400	€ 124.800
Besparing hulpmiddelen/ondersteuning	€ 30.000	€ 60.000
Verminderde zorgconsumptie	€ 60.000	€ 120.000
Besparing uit-/afstel intramurale zorg	€ 43.560	€ 87.120
Besparing levensonderhoud ****	€ 31.200	
Besparing aanpassing eigen woning	€ 9.900	
Totale opbrengsten uit besparingen	€ 237.060	€ 391.920
	[3]	€ 628.980

Een korte toelichting:

- De besparingen voor thuiszorg bestaan eruit dat mensen een kleinere woning krijgen dan in de referentiesituatie en dat er een efficiencyvoordeel is (bijvoorbeeld gedeelde keuken). Ook zal een deel van de bewoners hulp niet (meer) nodig hebben door een betere gezondheid. Initiële waarden rekenmodel: helft van de bewoners bespaart twee uur thuiszorg per week.
- De besparingen voor de hulpmiddelen/ondersteuning ontstaan doordat bewoners gezonder worden/blijven. Hun 'WMO-consumptie' neemt af. Bovendien kunnen ze mogelijk hulpmiddelen delen of ondersteunen ze elkaar (de ene bewoner taxiëert de andere bewoner). Of zijn niet meer nodig omdat het Thuishuis al levensloopbestendig is. Initiële waarden rekenmodel: gemiddelde besparing per bewoner € 500 per jaar (zie rekenmodel voor enkele referenties).
- De verminderde zorgconsumptie is direct gerelateerd aan de betere gezondheid. Initiële waarden rekenmodel: gemiddelde besparing per bewoner € 1.000 per jaar (zie rekenmodel voor enkele referenties).
- De besparing door uit-/afstel intramurale zorg ontstaan omdat dit type dure zorg voorkomen wordt door een betere gezondheid en omdat een Thuishuis geschikter is om met een lastige gezondheid te blijven wonen. Initiële waarden rekenmodel: 33% van de bewoners heeft twee jaar uitstel van intramurale zorg à € 11.000 per jaar.
- De besparing op levensonderhoud ontstaat omdat bewoners een gezamenlijke huishouding voeren (ze koken samen, delen een wasmachine). Daartegenover staat wel dat bewoners actiever worden en dus meer geld uitgeven aan bijvoorbeeld winkelen of 'een terrasje'. Initiële waarden rekenmodel: elke bewoner bespaart per saldo € 10 per week.
- De besparing op de aanpassing van de eigen woning bestaat uit de eigen kosten die bewoners anders zouden moeten maken om in hun eigen woning te kunnen blijven (bovenop de vergoede kosten). Initiële waarden rekenmodel: 33% van de bewoners bespaart eenmalig € 5.000.

In de toekomst kunnen de aannames verscherpt worden met ervaringscijfers. In het rekenmodel zijn ze makkelijk aan te passen om zo te kijken welke consequenties een bepaald scenario heeft. Voor nu zijn ze voorzichtig gesteld.

Overige waarderingen

Ook op een andere manier voegt het Thuishuis maatschappelijke waarde toe. De vrijwilligers leveren een waarde die er anders waarschijnlijk niet was, omdat de activiteiten anders niet ondernomen zouden worden.

Het Thuishuis besteedt in de voorbereidende fase veel aandacht aan het in contact komen met bestaande lokale netwerken. Enerzijds zit daar een sterke logica in: je probeert mensen te verbinden en het Thuishuis moet lokale 'eigenaren' krijgen. Anderzijds schuilt daarin ook het gevaar dat het Thuishuis de inzet van vrijwilligers en andere bronnen (geld, tijd, aandacht) overneemt van andere lokale initiatieven. Er is dan sprake van substitutie en er wordt geen maatschappelijke meerwaarde toegevoegd. Naarmate het een lokaal Thuishuis lukt om nieuwe vrijwilligers erbij te betrekken, stijgt ook de toegevoegde waarde van het Thuishuis. In de ontwikkelfase van het Thuishuis wordt hier ook bewust op gestuurd.

De belangrijkste effecten zijn te vinden bij de individuele bewoners. Ze zijn (aanzienlijk) minder eenzaam en gezonder. Ook dat is van waarde.

Die waarde wordt veelal uitgedrukt in QALY's (Quality Adjusted Life Year): de equivalent van een extra jaar leven in perfecte gezondheid. Hoeveel van deze jaren weet een Thuishuis op te leveren? Door QALY's te verbinden aan een prijs zijn de effecten voor de bewoners op twee manieren meegenomen in het rekenmodel:

- Door te kijken wat het rendement is bij bepaalde QALY-waardes.
- Door te kijken wat de kostprijs is van een QALY die het Thuishuis weet op te leveren.

Dit levert geen absolute resultaten op. Maar door uitkomsten af te zetten tegen prijzen en hoeveelheden die bekend zijn uit andere studies geeft het wel een idee.

5.4 De variabelen

In de 'cockpit' van het rekenmodel zijn enkele variabelen aangebracht (de blauwe velden). Deze zijn van invloed op de uitkomsten.

- Het *aantal wooneenheden/bewoners*. In Deurne betreft het een Thuishuis met 7 bewoners. Het concept gaat uit van 5 tot 7 bewoners. Hoe hoger het aantal, hoe hoger het rendement omdat investeringen over meerdere schouders verdeeld worden en de opbrengsten voor meerdere mensen gelden. *Initiële waarde rekenmodel: 6 bewoners*.
- De *rekenperiode*. Het Thuishuis is een gecombineerde sociale en vastgoedinvestering. Sociale investeringen kennen een korte tijdshorizon (bijvoorbeeld 5 jaar), vastgoedinvesteringen een langere (20 jaar voor zorgwoningen tot 40 jaar voor reguliere woningen). Een langere rekenperiode levert een hoger rendement op omdat investeringen over meerdere jaren uitgesmeerd worden. *Initiële waarde rekenmodel: scenario A 10 jaar, scenario B 15 jaar*.
- Het *gemiddeld aantal jaren* dat bewoners in het Thuishuis wonen. Dat is van invloed op het totaal aantal bewoners dat woont in het Thuishuis in de gekozen rekenperiode. Hoe korter de woontijd in een Thuishuis, hoe meer bewoners bijvoorbeeld een aanpassing aan de oude woning weten te voorkomen. Deze variabele is zonder ervaringscijfers lastig in te schatten en ook afhankelijk van de leeftijd waarop bewoners komen wonen in een Thuishuis. *Initiële waarde rekenmodel: 10 jaar (gelijk aan rekenperiode en passend bij de professionele inschatting in Deurne)*.

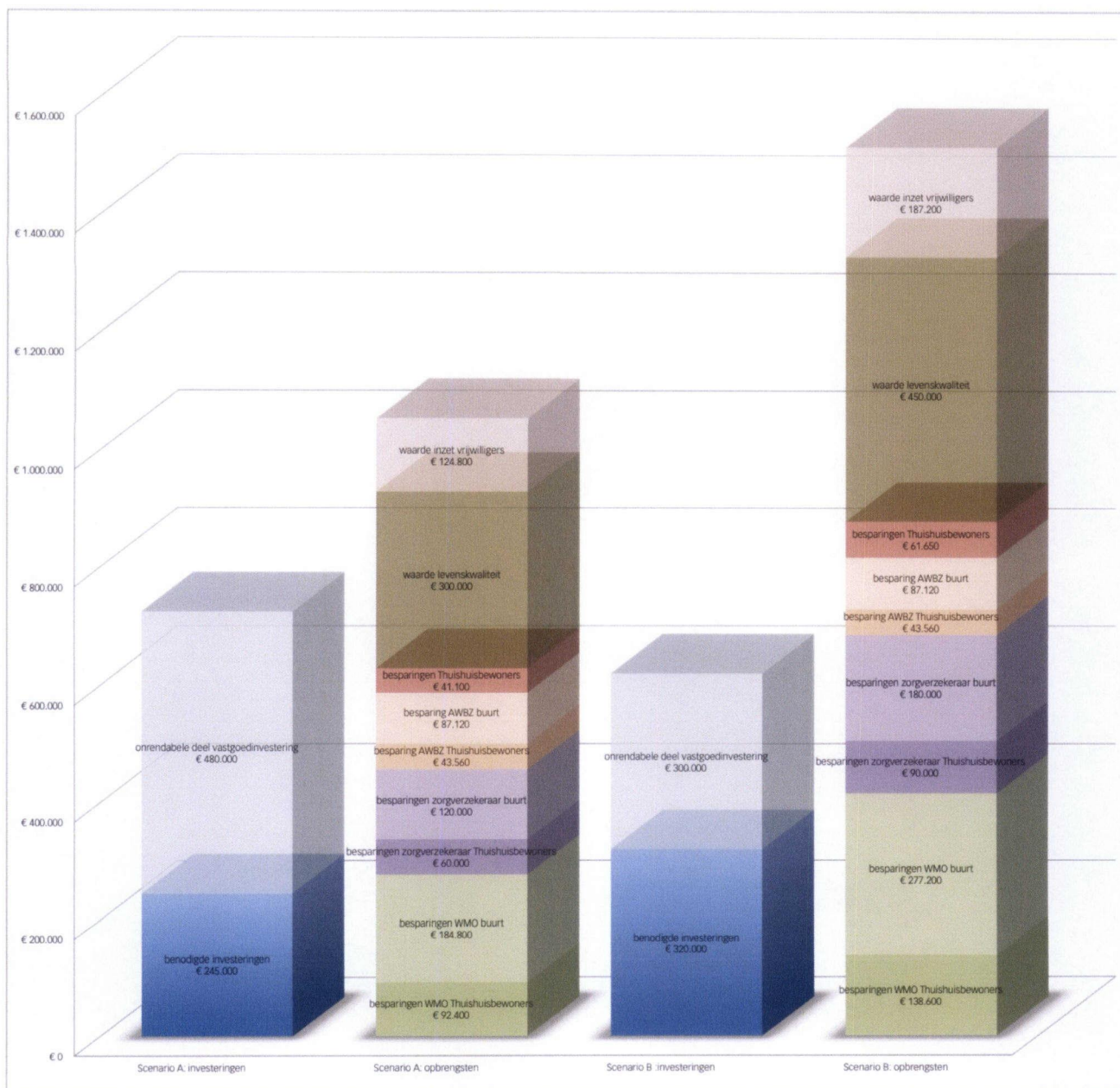
- De *waarde van een QALY* (een extra jaar in perfecte gezondheid). In veel rendementsanalyses wordt een initiële prijs van € 50.000 gehanteerd. De waarde van € 20.000 wordt gehanteerd als norm voor een prijseffectieve interventie. *Initiële waarde rekenmodel: € 50.000.*
- De *gewonnen QALY's* per bewoner door het Thuishuis. Door gebrek aan ervaringscijfers is deze uitermate lastig in te schatten. Als variabele om scenario's door te rekenen is het wel waardevol. Met gericht onderzoek, bijvoorbeeld aan de hand van gestandaardiseerde vragenlijsten, zijn er hardere uitspraken te doen.

NB: voor de ondersteunde ouderen door Thuisbezoek is de gewonnen levenskwaliteit (nog) niet meegenomen in het rekenmodel door het gebrek aan onderbouwing. *Initiële waarde rekenmodel: 1,0 QALY.*

- De *onrendabele vastgoedinvestering* in het vastgoed. *Initiële waarde rekenmodel: scenario A € 80.000/woning, scenario B € 50.000/woning.*
- Het *aantal ondersteunde bewoners Thuisbezoek*. *Initiële waarde rekenmodel: 40 ouderen per jaar.*
- *intensiteit werking Thuisbezoek*. *Initiële waarde rekenmodel: 30%.*

Conclusies maatschappelijk rendement

Het Thuishuis lijkt een positief maatschappelijk rendement te hebben. In het conservatieve scenario A is er een positief rendement van ruim € 300.000 (45%). In het realistischere scenario B is het rendement bijna € 900.000 (144%). De investeringen en opbrengsten zijn dan als volgt opgebouwd:

- Als alleen de harde opbrengsten worden gerekend, dan is de kostprijs van 1,0 QALY gewonnen levenskwaliteit van Thuishuisbewoners € 16.000/QALY (een geaccepteerde norm voor een kosteneffectieve ingreep = € 20.000).
- Ook bij veel minder door Thuisbezoek bezochte bewoners is er rendement (break-even = 7 bewoners, in plaats van 40).
- Ook bij een veel minder intensieve 'werking' van Thuishuis is er rendement (break-even = 5%, in plaats van 30%).
- Ook bij aanzienlijk hogere investeringen (bijvoorbeeld het dubbele) blijft de investering rendabel.

De kans is bovendien groot dat het werkelijke rendement hoger zal uitvallen: de initiële invoer in het rekenmodel is conservatief ingeschat en de gewonnen levenskwaliteit van het Thuisbezoek is niet meegenomen.

5.6 Businesscase?

Dat het maatschappelijk rendement positief is, wil nog niet zeggen dat een Thuishuis zichzelf financiert. Een groot deel van de opbrengsten is namelijk niet direct aan te wenden als investering:

- De gewonnen levenskwaliteit en de inzet van vrijwilligers zijn niet verbonden aan een kasstroom van een of meerdere partijen.
- De besparing van de AWBZ en ziektekosten zijn niet of lastig lokaal in te zetten (voor de komende jaren wordt wel een verdere overheveling van de AWBZ naar de WMO (gemeente) verwacht waardoor dit makkelijker kan worden).
- De besparingen van de bewoner die ontstaan uit het goedkopere levensonderhoud en het mogelijk voorkomen van de eigen bijdrage aan de aanpassing van de woning zijn moeilijk te incasseren door hun onzichtbaarheid: ze worden voorkomen of komen in kleine beetjes.

Daardoor moeten de benodigde investeringen (eenmalig € 95.000 en jaarlijks € 15.000) gefinancierd worden uit andere bronnen:

- De verwachte WMO-besparingen van de gemeente (€ 275.000 - € 415.000).
- Andere lokale partijen die baat hebben bij het Thuishuis (woningcorporaties; dit dan naast de onrendabele investering in het vastgoed).
- Andere partijen die het Thuishuis willen ondersteunen vanwege de maatschappelijke effecten die bereikt worden (fondsen en sponsors).

In Deurne heeft woningcorporatie Bergopwaarts een groot deel van de benodigde investering voor haar rekening genomen, tezamen met de gemeente die de jaarlijkse kosten voor de coördinator op zich neemt. Wanneer het Thuishuis enige regionale of landelijke dekking krijgt, ontstaat er een mogelijkheid om een deel van de verwachte AWBZ- en ziektekostenbesparing te vangen in een landelijk of regionaal fonds, waaruit lokale Thuishuizen gefinancierd worden, bijvoorbeeld in de opstartfase.

6. TOT SLOT

Een eerste tussenstand – dat is de subtitel van de maatschappelijk-rendementsanalyse. De komende jaren zal de ervaring met het Thuishuis groeien. Dat geeft de informatie die nodig is om een maatschappelijk-rendementsanalyse te maken met een hogere graad van zekerheid. Onderzoeksmatig liggen er daarvoor de volgende kansen:

- Uitbreiding van deze ene casus in Deurne naar *meerdere casussen*, elders in het land.
- Zicht krijgen op de gerealiseerde effecten door het *monitoren* van de situatie. Bij voorkeur met bekende, getoetste vragenlijsten zoals SF-16 of Tilburg Frailty Index. Met deze vragenlijsten zijn ook de QALY's beter te bepalen. Het sleuteleffect 'eenzaamheid' moet daarin voldoende aan bod komen. Terecht wordt vanuit de lokaal betrokkenen aangegeven dat de bewoners zich geen proefkonijn willen voelen. Dat is een belangrijk aandachtspunt.
- Naast vragenlijsten is het waardevol om een beeld te krijgen van de *kwalitatieve effecten* op de bewoners en hun omgeving. Bijvoorbeeld aan de hand van anekdotes van bewoners zelf, of interviews.
- Ook de *referentiesituatie* is daarbij van belang: wat als bewoners niet in het Thuishuis wonen. Door het betrekken van een referentiegroep (zoals belangstellenden voor een Thuishuis die er uiteindelijk niet zijn gaan wonen) ontstaat er een scherper beeld van de maatschappelijke meerwaarde van een Thuishuis.
- Ook met *aanvullende literatuurstudie* zijn de aannames in het rekenmodel scherper te krijgen.

6.1 Genoemde bronnen

- CBS (2008) Fysieke en psychische gezondheid van ouderen naar sociaaleconomische status. In: Bevolkingstrends, 3 kwartaal 2008
- SCP (2011) Kwetsbare ouderen
- SEV (2012) Woonservicegebieden. Klaar voor de volgende ronde
- www.nationaalkompas.nl
- ZonMW (2011) Signalement Zorg voor Eenzaamheid

Bijlage 2: schermweergave rekenmodel

Effectanalyse Thuishuis

Rekencockpit

aantal wooneenheden/bewoners
rekenperiode
gemiddeld aantal woonjaren/bewoner
aantal bewoners in rekenperiode
waarde QALY
gewonnen aantal QALY door Thuishuis
onrendabele vastgoedinvestering
aantal ondersteunde buurtbewoners
intensiteit werking Thuisbezoek

	6 bewoners	10 bewoners	15 bewoners	60 bewoners
[9]	6	10	15	60
[10]	10	10	15	60
[11]	10	10	15	60
[12]	6,0	6,0	6,0	6,0
[13]	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
[14]	1,00	1,00	1,25	1,25
	80.000	80.000	80.000	80.000
	40	40	40	40
	30%	30%	30%	30%

Scenario A

	6	10	15	60
[9]	6	10	15	60
[10]	6	10	15	60
[11]	6	10	15	60
[12]	6,0	6,0	6,0	6,0
[13]	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
[14]	1,25	1,25	1,25	1,25
	80.000	80.000	80.000	80.000
	40	40	40	40
	30%	30%	30%	30%

Scenario B

Uitgangspunten
- ivm. eenvoud analyse is (nog) geen discontovet → fiscovet toegepast. Bovendien:
naar verwachting wordt discontovet gecompenseerd door kostenstijging en dus extra besparingen
- huur is dekkend voor vastgoedexploitatie / voor bewoners zijn woonlasten gelijk aan referentiesituatie

	6	10	15	60
[9]	6	10	15	60
[10]	6	10	15	60
[11]	6	10	15	60
[12]	6,0	6,0	6,0	6,0
[13]	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
[14]	1,25	1,25	1,25	1,25
	80.000	80.000	80.000	80.000
	40	40	40	40
	30%	30%	30%	30%

Investerings

Haalbaarheidsonderzoek/begeleiding totstandkoming
Onrendabele vastgoedinvestering
Aanvullende planontwikkeling vastgoed
Planontwikkeling sociaal
Inrichting interieur
Vastgoedexploitatie
Sociale exploitatie (coördinator)

€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
€ 480.000	€ 480.000	€ 480.000	€ 480.000
€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000

totale investeringen

[1] € 725.000 incl. onrendabele investering vastgoed
[2] € 245.000 excl. onrendabele investering

Opbrengsten

Besparingen
Besparing thuiszorg
Besparing hulpmiddelen/ondersteuning
Verminderde zorgconsumptie
Besparing uit-/falistel intramurale zorg
Besparing levensonderhoud***
Besparing aanpassing eigen woning
totale opbrengsten uit besparingen

€ 62.400	€ 124.800	€ 187.200	€ 727.200
€ 30.000	€ 60.000	€ 90.000	€ 32.200
€ 60.000	€ 120.000	ZW	
€ 43.360	€ 87.120	AWBZ	
€ 31.200	€ 62.400	bewoners	
€ 9.900	€ 19.800	bewoners	
€ 237.060	€ 474.120	bewoners	
€ 628.980	€ 1.256.440		
-€ 96.020	-€ 192.040		

saldo met totale investeringen toets business case

Overige waarderings**
Inzet (nieuwe) vrijwilligers**
gewonnen levenskwaliteit bewoners Thuishuis
gewonnen levenskwaliteit door Thuisbezoek
totale opbrengsten, incl. waarderings

rendement

Optie 1: stel... gewonnen levenskwaliteit is waardering
totale investeringen
totale opbrengsten

1,00	1,00	1,00	45%
€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	
€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	
€ 725.000	€ 725.000	€ 725.000	
€ 1.053.780	€ 1.053.780	€ 1.053.780	
€ 1,45	€ 1,45	€ 1,45	

Optie 2: stel... gewonnen levenskwaliteit is
totale investeringen → besparingen
investering/QALY

1,00	1,00	1,00	
€ 6,00	€ 6,00	€ 6,00	
€ 96.020	€ 96.020	€ 96.020	
€ 16.003	€ 16.003	€ 16.003	

Thuishuis concept

€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
€ 115.833	€ 115.833	€ 115.833	€ 115.833
€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500

€ 12.083 per bewoner/jaar
€ 4.083 per bewoner/jaar

Thuisbezoek mogelijk aan te wenden voor business case

€ 187.200	WMO
€ 90.000	WMO
ZW	
AWBZ	
bewoners	
bewoners	

tarief

50%	€ 20 per uur
100%	€ 500 per bewoner per jaar***
100%	€ 1.000 per bewoner per jaar**
33%	€ 11.000 besparing per bewoner per jaar uitstel
100%	€ 10 per week per bewoner
33%	€ 5.000 eenmalig (bovenop WMO-vergoeding)

4 uur/WE 4 nieuwe vrijwill 4 € 15,00 50% vergelijkbaar met inzet van professionele kracht à € 30/uur

>>>> ter vergelijk oosteuropese inzet wijkzuster

-0,40 - 0,60 Nationaal Kompas Volksgezondheid
-0,14 - 0,20
0,50 (onderzoek BMC)

COLOFON

Een verkenning in opdracht van SEV | Platform31.

Uitgave	SEV Platform31
Auteur	Jochum Deuten
Vormgeving omslag	Absoluut Design, Bergen op Zoom
Druk omslag	Drukkerij Goos, Ouderkerk aan den IJssel
Opmaak	FMZ Tekstverwerking, Vlaardingen

Hoewel grote zorgvuldigheid is betracht bij het samenstellen van dit rapport, aanvaarden SEV | Platform31 en de betrokkenen geen enkele aansprakelijkheid uit welke hoofde dan ook voor het gebruik van de in deze publicatie vermelde gegevens.

Rotterdam, november 2012

VOORSTEL AAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS

&

VOORSTEL AAN DE RAAD

Van: A. van der Ploeg	Tel.nr.: 06-35113533	Geraadpleegd consulent	Datum: 15-07-2013
Datum: 09-07-2013	Afd.: Samenleving	Financieel: Nee	Nummer: 13A.00673
Tekenstukken: Nee	Persbericht: Nee	Juridisch: Nee	
Afschrift aan: M. Six, C. Potuijt	Bijlagen:	Personeel: Nee	
N.a.v. (evt. briefnrs.):		Communicatie: Nee	
Onderwerp: subsidie thuishuis uit WMO-reserve		ICT: Nee	
		Inkoop: Nee	
Advies: 1. de raad voor te stellen om € 36.000 uit de WMO-reserve te onttrekken als subsidie voor de coördinatie van de vrijwilligersondersteuning van het Thuisbezoekproject in de periode 2013-2015.			
Paraaf afd. manager:		Begrotingsconsequenties	nee
Opmerkingen leidinggevende/secretaris/portefeuillehouder:			
B. en W. d.d.: 13/08/2013			
Gewenste datum behandeling in de raad (datum: zie vergaderschema): Ja 26 september 2013 Fatale datum besluit van de raad: 26 september 2013 ivm mogelijke cofinanciering			
Portefeuillehouder: - wethouder Koster			

VOORSTEL AAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS**&****VOORSTEL AAN DE RAAD**

Van: A. van der Ploeg

Onderwerp: subsidie thuishuis uit WMO-reserve

Datum: 09-07-2013

Extra overwegingen / kanttekeningen voor College

1. De raadsleden zijn op de hoogte van het initiatief om een Thuishuis in de gemeente Woerden te realiseren en zij zijn enthousiast.

De heer Ruijten, initiatiefnemer van het Thuishuisproject, heeft op 11 april 2013 de raad van de gemeente Woerden geïnformeerd over zijn plannen om een thuishuis in de gemeente Woerden te realiseren. De raadsleden gaven aan positief te staan tegenover deze plannen. Vervolgens heeft de heer Ruijten op 13 mei 2013 een gesprek gevoerd met wethouder Koster en mevrouw Van der Ploeg, beleidsadviseur. Wethouder Koster geeft aan dat er in de reguliere begroting 2013 geen ruimte is om de vrijwilligersondersteuning voor het thuishuisproject te bekostigen, maar dat zij desondanks aanraadt om een subsidieaanvraag in te dienen. Deze aanvraag is op 28 mei 2013 bij de gemeente Woerden binnen gekomen.

2. De gevraagde subsidie van € 36.000 dient voor de aanstelling van de vrijwilligerscoördinator.

Het Thuishuisproject Woerden is gebaseerd op een elders ontwikkeld concept. In Deurne is in 2012 het eerste thuishuis geopend: een woonvoorziening voor kwetsbare ouderen die steun aan elkaar hebben en vooral met vrijwilligers het voeren van een huishouden en de zorg daarom heen voor elkaar krijgen. Het is een woonvoorziening voor 5-7 personen. Zij hebben een eigen woonruimte, met douche en toilet, maar er is ook een grote gemeenschappelijke ruimte, waar het alledaagse leven plaatsvindt.

De (voor het grootste gedeelte) informele zorg wordt geleverd door vrijwilligers. Deze worden aangestuurd door een vrijwilligerscoördinator die ook verantwoordelijk is voor het thuisbezoek van kwetsbare senioren in de gemeentebrede omgeving van het thuishuis, het **Thuisbezoekproject**. Het doel is om voor deze mensen het (te kleine) netwerk weer te revitaliseren, zodat sociaal isolement wordt voorkomen. Het thuisbezoekproject loopt meestal voorafgaand aan de concrete realisatie van een Thuishuis.

De subsidieaanvraag van € 36.000 dient voor de aanstelling van de vrijwilligerscoördinator en geldt voor de periode 2013-2015 (€ 6.000 voor 2013, € 12.000 voor 2014 en € 18.000 voor 2015, gelet op de uitbouw van de werkzaamheden). De vrijwilligerscoördinator stuurt het thuisbezoek-project Woerdenbreed aan. Deze coördinator maakt potentiële inwoners van het Thuishuis enthousiast voor deze woonvorm, maar -nog belangrijker- bezoekt met getrainde vrijwilligers kwetsbare ouderen gemeentebreed.

3. Het Thuisbezoekproject sluit aan bij de te bereiken maatschappelijke effecten geformuleerd in de prestatievelden 1, 4 en 6 van het Wmo- beleid 2012 – 2015 gemeente Woerden: Meedoen in een sterke samenleving.

Bij prestatieveld 1 gaat het om het bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid in de wijken en dorpen. Doel is de zelfredzaamheid en betrokkenheid van inwoners op hun buurten en wijken te optimaliseren en te werken aan een woon- en leefomgeving waar men zo lang als mogelijk zelfstandig kan blijven wonen. Voor dit laatste zijn welzijn- en zorgvoorzieningen als het Thuishuis essentieel.

Prestatieveld 4 heeft betrekking op het ondersteunen van mantelzorg en vrijwilligers. Het Thuisbezoek- en thuishuisproject is geheel gebaseerd op vrijwillige inzet en is sluit daarmee aan op de doelstellingen van dit prestatieveld.

Prestatieveld 6 tenslotte zet in op het organiseren van voorzieningen voor de Wmo- doelgroep met het oog op het zelfstandig functioneren en het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer. Het Thuisbezoek- / thuishuisproject is bij uitstek een voorziening die bijdraagt aan het behouden van de eigen regie en het bevorderen van het zelfstandig functioneren van de betrokkenen.

4. De raad beslist over onttrekkingen uit de WMO-reserve.

Binnen de (WMO-)begroting 2013 is geen ruimte voor extra projecten. Daarom wordt voor dit project voorgesteld om de WMO-reserve aan te spreken. De raad beslist over een onttrekking uit de (WMO-) reserve. De hoogte van de WMO-reserve op 1 januari 2013 is € 1.282.117,00. Deze reserve is bedoeld voor uitgaven op het budget van HH/PGB en als "spaarpot" voor de transitie WMO-AWBZ.

Het is een goede zaak om te experimenteren met andere vormen van ondersteuning binnen de Wmo en hier

VOORSTEL AAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS

&

VOORSTEL AAN DE RAAD

de reserve Wmo voor te gebruiken. Wellicht kan in de concrete aanloop van dit project gekeken worden naar een vorm van nieuwe vorm PGB. Inwoners, die gebruik willen maken van het thuishuis en de ondersteuning in de wijk ontvangen dan een "welzijns-PGB".

5. Er is mogelijk cofinanciering.

Het Fonds Sluyterman van Loo overweegt een donatie ten behoeve van het thuisbezoekproject. Deze organisatie doet dit echter op voorwaarde dat de gemeente Woerden een definitieve beslissing heeft genomen over bijdrage. De begrote verhouding tussen gemeentelijke bijdrage en cofinanciering is € 36.000 gemeentelijke subsidie en bijna € 30.000 cofinanciering uit lokale en landelijke fondsen.

6. Er is samenwerking met maatschappelijke partners.

Het stichtingsbestuur van het Thuishuisproject heeft samenwerking gezocht met de gemeente Woerden (oa voor huisvesting), Welzijn Woerden, Rabobank en particuliere financierders, de Woningbouwcorporatie. Voor het thuisbezoekproject en de wijkactiviteiten vanuit het Thuishuis is samenwerking met Welzijn Woerden een voorwaarde.

7. Vanaf 2016 is het niet de bedoeling om nog subsidie te geven.

De gemeente Woerden ziet de subsidie van € 36.000 als een opstartsubsidie voor de vrijwilligersondersteuning rondom het thuishuisproject en thuisbezoekproject. Vanaf 2016 is het de bedoeling dat dit project met eigen financiering draait.

Extra overwegingen / alternatieven / argumenten

Het bestuur van het Thuishuisproject is op dit moment nog druk bezig om een geschikte locatie te vinden in de gemeente Woerden. Hiervoor zijn al meerdere locaties bekeken en besproken met diverse partners. De subsidie voor het thuisbezoekproject is echter, uit het oogpunt van bv. eenzaamheidsbestrijding, ook van bijzondere waarde voor kwetsbare ouderen, zonder dat er op redelijk korte termijn een locatie gevonden wordt. Het bestuur van het Thuishuisproject doet er daarbij alles aan om zo spoedig mogelijk een locatie te gaan verbouwen tot thuishuis.

Wanneer uiteindelijk blijkt dat de cofinanciering voor het thuisbezoekproject niet rond komt, ontstaat een nieuwe situatie en wordt de raad nader geïnformeerd.

De eventuele verbouwkosten van het thuishuis komen niet voor rekening van de gemeente Woerden.

Kanttekeningen: Standpunt consulenten

De standpunten van de financieel consulent en de projectleider AWBZ zijn in dit voorstel verwerkt.

Samenhang met eerdere besluitvorming

n.v.t.

Bijlage

Subsidieaanvraag bijdrage kosten vrijwilligerscoördinator Thuishuisproject Woerden (13.019970, brief van 28

VOORSTEL AAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS

&

VOORSTEL AAN DE RAAD

Van: A. van der Ploeg

Onderwerp: subsidie huishuis uit WMO-reserve

Datum: 09-07-2013

mei 2013), met daarin:

- Analyse maatschappelijk rendement Huishuis
- Uittreksel KvK
- Beleidsplan 2013-2015
- Begroting 2013-2015

Raadsvoorstel 13R.00265

**VOORSTEL AAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS
&
VOORSTEL AAN DE RAAD**